



ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ

ГД „Конкуренция“

Политика и стратегия

Подкрепа и политика по дела за държавна помощ

18.11.2024 г.

Въвеждане на информация в Модула за прозрачност на държавната помощ

1. Въведение

Комисията разработи ИТ приложение (Модул за прозрачност — МП), което помага на държавите членки да изпълняват задълженията си във връзка с публикуването на индивидуални помощи (известни като „задължения за прозрачност“).

В настоящия документ се обсъждат редица въпроси, във връзка с които са необходими насоки, за да се гарантира, че подадената от предоставящите органи информация в МП е съгласувана и съпоставима между отделните държавите членки. Установяването на проблемите и предложените решения за докладване се основават на националното участие, предоставено в контекста на срещите на ръководната група за Модула за прозрачност или директно на функционалната електронна поща COMP-TAM-SUPPORT@ec.europa.eu.

В настоящия документ се предоставят насоки само относно тълкуването на разпоредбите за прозрачност съгласно правилата за държавната помощ. Насоките не се прилагат при тълкуването на материалноправните разпоредби за държавна помощ.

Настоящият документ е структуриран, както следва: Първо, в него се прави преглед на съществуващите задължения за прозрачност. Второ, определя се обхватът на задълженията за прозрачност. Трето, прави се последователен преглед на изискваните елементи от информация, както е посочено в член 9 и приложение III към ОРГО¹, и разпоредбите за прозрачност за случаите, за които е постъпило уведомление. За всеки елемент са предоставени насоки и разяснение².

¹ Това задължение се прилага *mutatis mutandis* за държавната помощ, предоставена съгласно текстовете, включени в раздел 2 „Задължения за прозрачност“. За улеснение настоящите насоки ще се позовават системно на ОРГО.

² Някои специфични аспекти са представени в приложение 5 (Аспекти, свързани с помощта, предоставена по АВЕР (Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията и Регламент (ЕС) № 2022/2472 на Комисията) и Насоките на Европейския съюз за държавната помощ в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони) и приложение 6 (Специфични аспекти на помощта, предоставена по FIBER (Регламент (ЕС) № 1388/2014 на Комисията) и Насоките за преглед на държавната помощ за рибарството и аквакултурите).

Държавите членки се приканват да споделят своите становища относно всички повдигнати въпроси и да допринасят за създаването на общо разбиране, което ще гарантира съпоставимост на данните и спазване на изискванията за прозрачност³.

2. Задължения за прозрачност

Задълженията за прозрачност са определени по-специално в следните текстове:

Регламенти за групово освобождаване от 2014 г.:

- Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията (ОРГО), в сила от 1 юли 2014 г., както е изменен
- Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията (ABER), в сила от 1 юли 2014 г. до 31 декември 2022 г.
- Регламент (ЕС) № 1388/2014 на Комисията (FIBER), в сила от 1 януари 2015 г., както е изменен
- Регламент (ЕС) 2022/2472 на Комисията (ABER от 2023 г.), в сила от 1 януари 2023 г.

Насоки за модернизиране на държавната помощ (МДП), изменени със Съобщението относно прозрачността:

- Насоки за държавната помощ в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони за периода 2014—2020 г. (2014/С 204/01), в сила от 1 юли 2014 г. до 31 декември 2022 г.
- Насоки за преглед на държавната помощ за рибарството и аквакултурите (2015/С 217/01), в сила от 1 юли 2015 г. до 30 март 2023 г.
- Насоки за регионална държавна помощ за периода 2014—2020 г. (2013/С 209/01), в сила от 1 юли 2014 г. до 31 декември 2020 г.
- Държавна помощ за филми и други аудио-визуални произведения (2013/С 332/01), в сила от 16 ноември 2013 г.
- Насоки за прилагане на правилата за държавна помощ във връзка с бързото разгръщане на широколентови мрежи (2013/С 25/01), в сила от 27 януари 2013 г.
- Насоки относно държавната помощ за летища и авиокомпании (2014/С 99/03), в сила от 4 април 2014 г.
- Насоки относно държавната помощ за насърчаване на инвестициите в рисковото финансиране (2014—2021 г.) (2014/С 19/04), в сила от 1 юли 2014 г. до 31 декември 2020 г.
- Насоки относно държавната помощ за опазване на околната среда и енергетиката за периода 2014—2020 г. (EEAG) (2014/С 200/01), в сила от 1 юли 2014 г. до 31 декември 2020 г.
- Рамка за НИРДИ от 2014 г. (2014/С 198/01), в сила от 1 юли 2014 г. до 18 октомври 2022 г.
- Насоки относно държавната помощ за оздравяване и реструктуриране на нефинансови предприятия в затруднение (2014/С 249/01), в сила от 1 август 2014 г. до 31 декември 2020 г.

³ Писмени коментари следва да се изпращат на адрес COMP-TAM-SUPPORT@ec.europa.eu, като в полето „относно“ се записва „коментари на [държава членка] относно Модула за прозрачност“. Упълномощените потребители могат да отправят общи въпроси, свързани с държавните помощи, и чрез eState aid WIKI.

- Съобщение на Комисията относно „Критерии за анализа на съвместимостта с вътрешния пазар на държавна помощ за насърчаване изпълнението на важни проекти от общоевропейски интерес“ (2014/С 188/02), в сила от 1 юли 2014 г. до 31 декември 2020 г.
- Съобщения на Комисията за изменение на съобщенията на Комисията, свързани съответно с Насоките на ЕС относно прилагането на правилата за държавна помощ във връзка с бързото разгръщане на ширококолентови мрежи, Насоките за регионална държавна помощ за периода 2014—2020 г., Насоките за държавната помощ за филми и други аудио-визуални произведения, Насоките относно държавните помощи за насърчаване на инвестициите в рисково финансиране и Насоките относно държавните помощи за летища и авиокомпаниите (2014/С 198/02), в сила от 27 юни 2014 г.

Преразгледани насоки и рамки на Комисията в областта на държавната помощ:

- Насоки за държавната помощ в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони (2022/С 485/01) (Насоки за селското стопанство от 2023 г.), в сила от 1 януари 2023 г.
- Насоки за държавната помощ в сектора на рибарството и аквакултурите (2023/С 107/01), в сила от 1 април 2023 г.
- Насоки за държавна помощ за ширококолентови мрежи (2023/С 36/01), в сила от 1 февруари 2023 г.
- Насоки за регионална държавна помощ за периода 2022—2027 г. (2021/С 153/01), от 1 януари 2022 г.
- Насоки относно държавната помощ за насърчаване на инвестициите в рисково финансиране (2021/С 508/01), в сила от 1 януари 2022 г.
- Насоки относно държавната помощ за климата, опазването на околната среда и енергетиката от 2022 г. (СЕЕАГ) (2022/С 80/01), в сила от 27 януари 2022 г.
- Съобщение на Комисията за удължаване на преходния период, предвиден в Насоките относно държавните помощи за летища и авиокомпаниите по отношение на регионалните летища (2023/С 244/01), в сила от 4 април 2014 г.
- Насоки относно определени мерки за държавна помощ в контекста на схемата за търговия с квоти за емисии на парников газ след 2021 г. (СТЕ 2021) (2020/С 317/04), в сила от 1 януари 2021 г.
- Рамка за НИРДИ от 2022 г. (2022/С 414/01), в сила от 19 октомври 2022 г.
- Съобщение на Комисията за изменение на Насоките за държавна помощ за оздравяване и реструктуриране на нефинансови предприятия в затруднено положение по отношение на срока на прилагане (С/2023/8035, ОВ С, С/2023/1212, 29.11.2023 г.)
- Съобщение на Комисията „Критерии за анализа на съвместимостта с вътрешния пазар на държавна помощ за насърчаване изпълнението на важни проекти от общоевропейски интерес“ (2021/С 528/02), в сила от 1 януари 2022 г.

Временни рамки:

- Временна рамка за мерките за държавна помощ в подкрепа на икономиката в текущия изблик на COVID-19 от 19 март 2020 г., изменена на 3 април 2020 г., 8 май 2020 г., 29 юни 2020 г., 13 октомври 2020 г., 28 януари 2021 г., 18 ноември 2021 г. и 28 октомври 2022 г., в сила от 19 март 2020 г. до 30 юни 2022 г. (с изключение на раздели 3.13 и 3.14, за които помощта може да се предоставя до 31 декември 2023 г.)

- Временна рамка за мерки за държавна помощ при кризи в подкрепа на икономиката след агресията на Русия срещу Украйна от 23 март 2022 г., изменена на 20 юли 2022 г., 28 октомври 2022 г., 9 март 2023 г. (приемане на Временна рамка при кризи и преход), 20 ноември 2023 г. и 2 май 2024 г., в сила от 1 февруари 2022 г.

Освен това задължения за прозрачност могат да бъдат определени и за помощи, предоставени пряко по силата на ДФЕС, ако държавата членка се ангажира с прозрачност във формуляра за уведомяване за мярката за държавна помощ и в текста на решението е включен конкретен ангажимент за прозрачност.

Спазването на изискванията за прозрачност не е правно обвързващо, когато нито правното основание, нито решението на Комисията изрично включват изискване за прозрачност. В такива случаи прозрачността може да се прилага на доброволна основа.

Освен това МП на Комисията се използва по преценка. Изискванията за прозрачност обаче имат за цел да предложат на обществеността и заинтересованите страни изчерпателна информация за бенефициерите на държавна помощ, поради което алтернативата на МП трябва да бъде изчерпателен уебсайт, следващ характеристиките, изброени в приложение III към ОРГО: „Информацията се публикува във вид на електронна таблица, който позволява данните да се търсят, извличат и лесно да се публикуват в интернет, например във формат CSV или XML. Достъпът до уебсайта се разрешава на всяка заинтересована страна без ограничения. За достъп до уебсайта не се изисква предварителна регистрация като потребител.“

3. Обхват на задълженията за прозрачност

Кога трябва да се публикува информация и какво представлява „предоставена помощ“ за целите на прозрачността?

Задълженията за прозрачност, първоначално предвидени в ОРГО и в Насоките за модернизиране на държавната помощ (МДП), изменени със Съобщението относно прозрачността, са в сила от 1 юли 2016 г.⁴ Предоставената от 1 юли 2016 г. помощ,⁵ включително помощ, основаваща се на схеми отпреди 1 юли 2016 г., която се равнява на определен праг или го надвишава, попада в обхвата на задълженията за прозрачност и предоставените помощи трябва да бъдат публикувани. Посоченият праг ще варира в зависимост от **правното основание на схемата и сектора на дейност на предприятието**. По подобен начин времевите забавяния се определят и от **правното основание на схемата и инструмента за помощ**⁶.

⁴ В сектора на рибарството и аквакултурите задълженията за прозрачност съгласно FIBER се прилагат от 1 януари 2017 г. Съгласно Насоките за преглед на държавната помощ за рибарството и аквакултурите от държавите членки не се изисква да публикуват необходимата информация преди 1 юли 2017 г. Вж. приложение б.

⁵ Вж. член 2, параграф 28 от ОРГО — „дата на предоставяне на помощта“ означава датата, на която законовото право на получаване на помощта се предоставя на бенефициера съгласно приложимия национален режим.

⁶ Допълнителна информация може да бъде намерена в раздел 4 „Определяне на ключови понятия“, параграф „Краен срок за публикуване“.

Помощ, която е предоставена преди 1 юли 2016 г., не попада в обхвата на задълженията за прозрачност дори ако (част от) помощта е действително изплатена след 1 юли 2016 г.

Влизане в сила на новото правно основание и новите прагове

На 23 юни 2023 г. Комисията официално прие изменение на ОРГО (Регламент (ЕС) 2023/1315 на Комисията). Изменението на ОРГО влезе в сила на 1.7.2023 г. (член 3 от изменението на ОРГО). От този момент за всяка индивидуална помощ, надвишаваща⁷ 100 000 EUR⁸, се прилагат задълженията за прозрачност и помощите трябва да се публикуват.

В случай че дадена държава членка иска да продължи да използва мярка по ОРГО, която вече е била в сила преди изменението, тя трябва да я приведе в съответствие с новите правила до края на преходния период (член 58, параграф 5 от ОРГО), който е с продължителност 6 месеца — от 1 юли 2023 г. до 1 януари 2024 г. Новите правила започват да се прилагат от момента, в който дадена държава членка измени съществуващата схема за помощ в съответствие с новите правила. Помощта трябва да бъде докладвана под номера SA на изменението въз основа на новите прагове.

Вместо това за мерките за държавна помощ, които държавите членки са въвели след влизането в сила на изменението на ОРГО, новите правила се прилагат незабавно.

Изискванията за прозрачност, както всички други съответни правни текстове, и по-специално глава I, от ОРГО се позовават на „**предоставена индивидуална помощ**“ като синоними на „предоставяне на индивидуална помощ“ в съответствие с член 1, букви г) и д) от процедурния регламент. В член 2, параграфи 14 и 15 от ОРГО „индивидуалната помощ“ се определя чрез позоваване на (подпомагана дейност или) проект, както и в член 4, параграфи 1 и 2 от ОРГО (прагове за уведомяване и забрана за изкуствено разделяне), член 6, параграф 2 от ОРГО (стимулиращ ефект) и член 8, параграф 1 от ОРГО (натрупване). От това следва, че понятието „предоставена индивидуална помощ“, използвано в член 9, параграф 1, буква в) от ОРГО (прозрачност), е също неразривно свързано с подпомагана дейност или проект. Освен това съгласно член 8, параграф 1 от ОРГО „При определяне дали са спазени праговете за уведомяване по член 4 и максималните интензитети на помощта по глава III се взема предвид общият размер на държавната помощ за подпомаганата дейност, проект или предприятие“.

Тъй като тълкуването на понятието „предоставена индивидуална помощ“ в контекста на разпоредбите за прозрачност трябва да е в съответствие с условията, които трябва да бъдат проверени от държавите членки към момента на предоставяне на помощта, за да се гарантира законосъобразността на помощта и допустимостта на

⁷ В член 9, параграф 1, буква в) от ОРГО, изменен с Регламент (ЕС) № 2023/1315 на Комисията от 23 юни 2023 г., както и в другите съответни преразгледани насоки, се посочва предоставена индивидуална помощ, надвишаваща 100 000 EUR. За да се осигури прозрачност и последователност на практиките за докладване в държавите членки и за да се постигне уеднаквяване с досегашната практика, държавите членки се насърчават да въвеждат всяка предоставена индивидуална помощ, за която отпуснатата сума е равна на или надвишава 100 000 EUR.

⁸ Или надхвърля 10 000 EUR — за бенефициери, извършващи дейност в областта на първичното селско стопанство или в сектора на рибарството и аквакултурите. За помощ, свързана с финансови продукти, подкрепяни от фонда InvestEU, трябва да бъде публикувана информация за всяка индивидуална помощ, надхвърляща 500 000 EUR.

предприятията, проверката на прага на прозрачност за съответната предоставена помощ трябва да се извърши по отношение на един и същ бенефициер⁹ и подпомагана дейност/проект, независимо от броя на актовете за предоставяне, предоставящите органи или дори използваните схеми за помощ. В съответствие с приложение III към ОРГО информацията, събрана чрез изискването за прозрачност, трябва да позволява на заинтересованите страни (Комисията, конкурентите и широката общественост) да проверяват съответствието на помощта с правилата. Подробни аргументи и правен анализ на тълкуването на понятието „предоставена индивидуална помощ“ са представени в приложение 7.

Що се отнася до определението и обхвата на проект или подпомагана дейност, те трябва да бъдат в съответствие със заявлението за помощ, представено от бенефициера преди да започне работата по проекта или дейността, в съответствие с изискването за стимулиращ ефект по член 6, параграф 2 от ОРГО. Например, когато два акта за предоставяне са свързани с помощ за едно и също дружество и една и съща планирана съвкупност от взаимосвързани задачи за един и същи срок, тогава обикновено следва да се счита, че и двете подпомагат същия проект.

Допълнителен решаващ фактор е дали са налице отделни решения за проект или няколко взаимосвързани трансакции, отнасящи се до едно-единствено решение за проект от страна на заявителя.¹⁰ Често пъти съответните национални и регионални органи са в състояние най-добре да преценят дали заявителят е предоставил едно решение за проект или няколко такива, тъй като заявлението(ята) за помощ ще съдържа(т) съответната контекстна информация; също така заявлението(ята) обикновено е(са) предмет на различни разрешения (строителни, екологични и др.), които разясняват първоначалното намерение на заявителя.

Предвид съществуващата институционална структура или правна рамка на някои държави членки обаче проверката за определяне на проект и следователно натрупване за проект/подпомагана дейност към момента на публикуването за целите на прозрачността или докладването на цялата информация, включително тази под прага, може да се окаже трудна. Ето защо, макар че прозрачността по принцип изисква натрупване и публикуване за проект или подпомагана дейност дори ако това включва различни допустими разходи или цели, за да се спазят поне минималните изисквания на член 8 от ОРГО, официалните проверки на съответствието ще бъдат ограничени до необходимостта от натрупване на актове за предоставяне за един и същ бенефициер и едни и същи допустими разходи, за една и съща цел съгласно един и същ проект.¹¹

Целта на задължението за прозрачност е да се събира информация за предоставените помощи към момента на предоставяне и не е предназначено за проследяване на развитието на проектите и разходите. Поради това следва да се отбележи, че от гледна точка на контрола на ЕС върху държавната помощ базата данни за прозрачността понастоящем представлява по-скоро инструмент за наблюдение и предоставяне на информация в полза на всички заинтересовани страни относно

⁹ В настоящия контекст бенефициер трябва системно да се разбира като едно предприятие или стопанска единица.

¹⁰ За тази цел вж. насоките, предоставени в eState aid wiki.

¹¹ За тази цел вж. насоките, предоставени в eState aid wiki.

поведението на националните органи във връзка с предоставяне на безвъзмездна помощ, отколкото да бъде средство за проверка на разходите. По отношение на помощта, предоставена въз основа на акт за предоставяне, предоставящите органи не са задължени да прилагат каквито и да е корекции, ако в крайна сметка предоставената помощ не е изплатена изцяло¹², или ако не е изплатена изобщо или по-късно е възстановена. Обратно, ако в действителност преразглеждането ще доведе до достигане на прага за публикуване, то трябва да бъде публикувано. Преразглеждане е необходимо и в случай че впоследствие бъдат открити грешки при първоначалното предоставяне.

Подходящи мерки

Що се отнася до съществуващите схеми за помощ, службите на Комисията разясняват, че вследствие на модернизирането на държавната помощ (МДП) прозрачността представлява условие за съвместимост на схемите за помощ и мерките за индивидуална помощ, предоставени въз основа на насоките за МДП¹³ и член 93 и член 107 от Договора (както е посочено в изискванията за уведомяване и в решенията на Комисията). По отношение на съществуващите схеми задължението се прилага само за нова помощ, предоставена от 1 юли 2016 г. За да се гарантира правна сигурност и равно третиране, всички държави членки изпратиха писма, потвърждаващи приемането на „подходящи мерки“ за привеждане на техните съществуващи схеми в съответствие с изискванията за прозрачност.

Моля, имайте предвид, че изискванията за прозрачност не се изпълняват само чрез регистриране на предоставените помощи в МП, а трябва да бъдат допълнени с отчитане на разходите в SARI2. В това отношение трябва да се подчертае разликата между МП и SARI2:

- МП (Модул за прозрачност) е ИТ платформа, която подпомага държавите членки в спазването на изискването за прозрачност, като улеснява събирането и обработването на съответната информация за отпуснатите помощи от държавите членки за последващо публикуване в публичното пространство.
- За разлика от това SARI2 (Интерактивно отчитане на държавна помощ) е ИТ инструмент, който подпомага подпроцеса за отчитане и мониторинг след вземане на решение (отчитане и мониторинг на разходите) в рамките на бизнес процеса за държавна помощ, чрез който държавите членки представят на Комисията своите годишни доклади за разходите за държавна помощ. Тази система включва всички съществуващи мерки за помощ, по които държавите членки трябва да докладват за разходите.

Важно е също така да се разграничи този инструмент за докладване от SANI2 (система за уведомяване на Европейската комисия за държавни помощи), т.е. вместо това платформата се използва от държавите членки за предварително уведомяване за всяка нова индивидуална мярка и схема за държавна помощ и следователно не се използва за докладване на случаи.

¹² Например известие за корекция на данъчна декларация.

¹³ Вж. раздел 2 „Задължения за прозрачност“.

4. Определение на основни понятия

Определение на предоставена помощ и акт за предоставяне

Информацията относно прозрачността се изисква за всяка **предоставена помощ**. За целите на записването предоставената помощ е помощта, предоставена на един и същ бенефициер за една и съща подпомагана дейност или проект дори ако това понякога включва различни инструменти, ако е предоставена чрез различни актове за предоставяне и/или от различни предоставящи органи или дори ако се отнася за различни цели. Обикновено, но не задължително, подпомаганата дейност или проект попада в рамките на единна мярка за държавна помощ (схема или помощ *ad-hoc*).

Следователно предоставената помощ може да бъде съставена от няколко записа в МП. Всеки запис в МП е еднозначно обозначен посредством следните параметри: номер на мярката за помощ; име на бенефициера; предоставена сума, дата на предоставяне, инструмент за помощ, цел на помощта и предоставящ орган.

Актът за предоставяне е правният инструмент, който дава право на бенефициера да получи помощ. Обикновено той съдържа информация във връзка с предоставената сума (или която предстои да бъде предоставена), въпросния проект или подпомагана дейност, датата на предоставяне, предоставящия(ите) орган(и), бенефициера(ите), целта(ите), инструментите и/или условията, които са свързани с помощта.

Член 9, параграф 1 от ОРГО относно публикуването на предоставена индивидуална помощ се основава на принципа, че предоставената помощ за един бенефициер и обикновено за една схема¹⁴, следва да бъде докладвана. Следователно, за да се определи размерът на помощта, която бенефициерът може да очаква да получи по схема или помощ *ad hoc*, трябва да се сумират всички правни актове за предоставяне, издадени за един и същ проект или подпомагана дейност.

Натрупване на актове за предоставяне

Щом предоставената чрез различни актове за предоставяне помощ в рамките на една и съща подпомагана дейност или проект (т.е. обикновено за същата мярка за държавна помощ) за един и същ бенефициер, се равнява на прага, посочен в правното основание, или го надхвърля, различните суми, предоставени чрез актовете за предоставяне, следва да бъдат записани в МП чрез различни записи, тъй като те ще представляват една-единствена предоставена помощ¹⁵.

Това също така означава, че съгласно същата мярка за държавна помощ помощта за същия бенефициер, предоставена от различни предоставящи органи за същата подпомагана дейност или проект (съфинансирани), понякога дори чрез различни

¹⁴ В случай на второ заявление (и следователно предоставяне на помощ) за същата подпомагана дейност или проект, по-специално ако то обхваща същите допустими разходи, държавите членки следва внимателно да проверят дали второто предоставяне на помощ отговаря на всички критерии за съвместимост (стимулиращ ефект, максимален размер на помощта/интензитет и т.н.).

¹⁵ Възможно е в секторите селско стопанство и горско стопанство да има някои особености, вж. приложение 5.

актове за предоставяне, трябва да се сумира и запише в МП веднага след достигането на прага.

Също така в съответствие с член 8, параграф 5 от ОРГО и член 5, параграф 3 от Регламента *de minimis* ако помощ *de minimis* се предоставя във връзка с ясно определени допустими разходи,¹⁶ тя трябва да се натрупа с помощ, предоставена за същите допустими разходи съгласно например ОРГО и следователно губи своя характер на помощ *de minimis* за проверката на съответния праг на прозрачност.

В случай на последващи заявления (или предоставяне на помощи) за същата подпомагана дейност или проект, държавите членки следва да проверят за натрупване и i) ако прагът вече е надхвърлен в предишните заявления, новото трябва да се докладва в МП като отделен запис; ii) ако прагът не е достигнат в предишните заявления, но е надхвърлен с последното, целият предоставен размер трябва да бъде публикуван в МП чрез един или няколко записа. Крайният срок за докладване започва да тече от момента на достигане на прага. МП е създаден по начин, който дава възможност на националните/регионалните/секторните служби да докладват и/или валидират информация от името на подчинени предоставящи органи, което им дава възможност да изпълняват координираща роля за целите на записването.

Докато помощта се предоставя за една и съща подпомагана дейност или проект и за един и същ бенефициер, натрупването следва да се проверява, дори ако помощта се предоставя чрез различни инструменти и/или за различни сектори и/или вероятно дори за различни цели. Случаите на последователни заявления (и следователно предоставяне на помощ) за една и съща подпомагана дейност или проект трябва да продължат да бъдат изключение, тъй като i) не е възможно помощ да се натрупва над най-благоприятния интензитет и ii) има изискване за стимулиращ ефект. Ето защо ситуации, в които се изисква последователно записване (т.е. предоставена индивидуална помощ, съставена от няколко записа в МП), следва да бъдат сравнително редки. Предоставената помощ за различни проекти не следва да се натрупва.

По принцип прозрачността изисква натрупване и публикуване за проект или подпомагана дейност дори ако това включва различни допустими разходи или цели, в съответствие с правното тълкуване, предвидено в приложение 7. Както беше посочено по-рано обаче по причини, свързани с опростяване на административните процедури, от държавите членки се очаква поне да натрупват различни актове за предоставяне за един и същ бенефициер и едни и същи допустими разходи в рамките на един и същ проект или подпомагана дейност. Така за да се спазят поне минималните изисквания на член 8 от ОРГО, официалните проверки на съответствието ще бъдат ограничени до необходимостта от натрупване на актове за предоставяне за един и същ бенефициер и едни и същи допустими разходи, за една и съща цел в рамките на един и същ проект или подпомагана дейност.

В резултат на изменението на ОРГО може да се окаже, че мярка за държавна помощ, която преди това е била одобрена съгласно първоначалното правно основание, е

¹⁶ Помощ *de minimis* може да бъде предоставена във връзка с всяка дейност или разход. Помощ *de minimis* обаче може да бъде предоставена и като еднократна сума, без да е необходимо да се свързва с определени допустими разходи или със съществуването на проект. Вж. също съображение 21 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 относно помощта *de minimis*

свързана¹⁷ с нова мярка за държавна помощ, одобрена след изменението на ОРГО, следователно под „новия праг“ от 100 000 EUR.¹⁸ В този случай двете мерки следва да се разглеждат като отделни и да не се натрупват, което означава, че следва да се регистрират само предоставените помощи, надвишаващи прага в рамките на всяка от единичните мерки за държавна помощ.

Плащания на траншове

Плащанията на траншове съгласно един и същ акт за предоставяне трябва да се считат за една помощ. Обикновено когато помощта трябва да бъде изплатена на няколко транша, предоставената сума е или максималният размер на помощта, разрешен за този проект, или трябва да бъде изчислена предварително и да се сконтира стойността ѝ към момента на предоставяне. Ако помощта се предоставя за повече от една година, лихвеният процент, който се използва за сконтиране, е сконтовият процент, приложим към момента на предоставяне на помощта, в съответствие с член 7, параграф 3 от ОРГО. Получената сума следва да бъде предоставената сума и да бъде публикувана в един запис. Ако предимството се ползва на няколко интервала в рамките на една и съща година (например месечно или тримесечно), помощта следва да се натрупва на годишна база. Когато обаче няма максимален размер на помощта, разрешена за проекта, или размерът не може да бъде изчислен предварително, размерът на помощта следва да бъде изчислен и докладван впоследствие в няколко записа. Това се прилага и по отношение на данъчната помощ. В приложение 2 са представени няколко конкретни примера¹⁹.

Краен срок за публикуване

Информацията за предоставената помощ трябва да бъде публикувана до 6 месеца от датата на предоставяне. В някои случаи обаче крайният срок може да варира. Поради това следва да се направи справка със съответното законодателство.

За помощта, предоставяна съгласно Временната рамка при кризи и преход, е предвиден общ срок от 12 месеца от датата на предоставяне. Въпреки това помощите, отпуснати съгласно раздел 2.8, трябва да бъдат публикувани в рамките на 6 месеца от датата на предоставяне.

Шестмесечният период за помощи, предоставени чрез финансови посредници или упълномощени субекти в полза на други предприятия (предприятия, в които е инвестирано),²⁰ започва да тече от датата, на която посредниците предоставят на компетентния публичен орган съответната информация, например чрез годишни доклади, относно инвестициите, прехвърлени на крайните бенефициери. Държавите членки носят отговорността да гарантират, че тези доклади им се предоставят с оглед

¹⁷ Това означава, че те представляват една и съща помощ, с едни и същи допустими разходи, за една и съща цел, в рамките на един и същ проект и за един и същ бенефициер.

¹⁸ Или 10 000 EUR за бенефициери, работещи в първичното селско стопанство или в сектора на рибарството и аквакултурите, и 500 000 EUR за помощ, свързана с финансови продукти, подкрепяни от фонда InvestEU.

¹⁹ Примерите илюстрират и установяването на размера на помощта, който трябва да се докладва.

²⁰ Това се отнася до Насоките за рисково финансиране, член 16, член 21, член 22 и член 39 от ОРГО и случаи, решени пряко съгласноДФЕС, свързани с цели като „рисково финансиране“, „градско развитие“ или „енергийна ефективност в сградите“.

на спазването на съответното изискване за прозрачност и изпълнението на член 21, параграф 14 от ОРГО.

Ако финансов продукт е внедрен от държава членка по раздел „Държави членки“ на InvestEU или от национална насърчителна банка, действаща като партньор по изпълнението или като финансов посредник по линия на InvestEU, държавата членка остава задължена да осигури публикуването на информация, както е посочено в член 9, параграф 1, буква в) от ОРГО. Това задължение обаче се счита за изпълнено, ако партньорът по изпълнението предостави на Комисията информацията, посочена в член 9, параграф 1, буква в) от ОРГО, не по-късно от 30 юни на годината, следваща финансовата година, през която е отпусната помощта, и ако гаранционното споразумение, подписано между Комисията и партньора по изпълнението, предвижда изискването на Комисията да бъде предоставена информацията, посочена в член 9, параграф 1, буква в) от ОРГО.

В случай на натрупване шестмесечният срок започва да тече от датата на предоставяне на помощта, с която общият размер, отпуснат за една и съща подпомагана дейност или проект и бенефициер, се изравнява с прага или го надхвърля.

За помощ под формата на данъчно предимство информацията трябва да бъде публикувана до една година от датата, на която трябва да се подаде данъчната декларация (член 9, параграф 4 от ОРГО.) За данъчна помощ едногодишният период започва да тече от датата, на която трябва да бъде подадена данъчната декларация, дори ако данъчната декларация е подадена преди изтичането на крайния срок. По този начин държавите членки не трябва да проследяват датата на влизане в сила, когато данъчната декларация действително е била подадена, нито да изчисляват различни едногодишни периоди за всяко предприятие.

В случай че не е налице официално изискване за годишна декларация, за дата на предоставяне за целите на записването ще се счита 31 декември на годината, за която е предоставена помощта.

Разпоредби за повтаряща се помощ

Някои държави членки използват, наред с другото, фискални схеми, в които се предоставя многогодишно корпоративно данъчно предимство или схеми с преференциални тарифи за зелена електроенергия. При такива схеми предимството се прилага във връзка с даден проект. В зависимост от схемата срокът на предимството и неговият максимален размер могат вече предварително да бъдат предвидени с известна точност²¹ (например във връзка с разходите за проекта) или това не е възможно да стане предварително, тъй като плащанията зависят от развитието на определени променливи. В първия случай държавите членки следва да сконтират общото предимство, налично за целия период / във връзка с проекта

²¹ Ако размерът на помощите не може да бъде точно изчислен предварително, те трябва да бъдат сконтирани и докладвани в МП. По-специално, ако е налице максимален размер на помощта, която може да бъде предоставена, той трябва да се счита за прогнозен. В случай че има големи несъответствия между прогнозния размер и изразходваната сума (впоследствие), държавите членки все пак могат да коригират по изключение нейния размер в МП. Ако обаче тази корекция доведе до размер на помощта, попадащ например под прага от 100 000 EUR, записът може да бъде коригиран, но не може да бъде напълно изтрят.

към датата, на която е предоставено предимството. Във втория случай размерът на предимството ще бъде известен след приключване на дейността. Следователно общият размер на предимството трябва да се натрупва през годините и да се докладва веднага след достигане на прага чрез i) един-единствен запис за цялата натрупана сума, предоставена от предоставящия орган, издал последния акт за предоставяне, с който цялата натрупана сума надхвърля прага, или ii) няколко записа със съответните предоставени суми от всички съответни актове за предоставяне, въведени или пряко от участващите различни предоставящи органи, или от една от отговорните национални/регионални/секторни служби от името на подчинения предоставящ орган. Освен това, след като прагът бъде надхвърлен, всяка последваща годишна декларация ще бъде записана чрез отделни записи.

5. Основни елементи на разпоредбите за прозрачност, които трябва да бъдат публикувани

Позоваване на мярката за помощ

Позоваването на мярката за помощ е това, което се предоставя от Комисията съгласно електронната процедура, както е посочено в член 11, параграф 1, буква а) от ОРГО²². За да се уточни съответното позоваване на мярката за помощ, в МП могат да бъдат въведени или референтният номер на държавната помощ, или първоначалното заглавие на мярката за държавна помощ.

След като бъде предоставено позоваване на мярката за помощ, автоматично генерирана връзка към регистъра на делата за държавна помощ на Комисията ще позволи спазването на член 9, параграф 1, букви а) и б) от ОРГО и други подобни задължения, включени в насоките. Тъй като обаче задължението, произтичащо от член 9, параграф 1, букви а) и б), следва да бъде изпълнено след въвеждането на съответните схеми, независимо от размера на индивидуална помощ, която се предоставя (т.е. дори за мерки, които не трябва да са в съответствие със задължението съгласно член 9, параграф 1, буква в), началната страница на МП включва също обща връзка към регистъра на държавни помощи,²³ предоставящ достъп до информацията относно всички случаи, включително мерки, за които е постъпило уведомление и мерки по ОРГО.

Име на бенефициера

Повечето държави членки са изразили желанието си да докладват името на юридическото лице, получаващо помощта, а не на цялата група към която принадлежи, по-специално когато седалищата на групата или на дружеството-майка са разположени в друга държава членка. По практически съображения и за да се намали административната тежест, това може да бъде прието за целите на публикуването на информацията, без да се засяга понятието предприятие (група) за

²² След като държавата членка докладва обобщената информация за всяка освободена мярка за помощ в стандартизирания формат, определен в приложение II, предоставен чрез SANI2.

²³ <https://competition-cases.ec.europa.eu/search>

целите на прилагането на конкурентно право. Следователно въпреки това опростяване натрупването винаги трябва да се проверява на ниво група²⁴.

В случай че периметърът на дружество се промени, юридическото лице на бенефициера към момента на предоставяне на помощта е този, който следва да публикува в МП. Фактът, че впоследствие бенефициерът може да предприеме действия по сливане, разделяне или влизане в съвместно предприятие преди изтичането на шестмесечния срок за публикуване, не трябва да бъде от значение. По същия начин дори ако юридическото лице, което се е възползвало от помощта, се промени в рамките на допустимия за субсидиране шестмесечен период, името на бенефициера следва да бъде името на юридическото лице, съществуващо към момента на предоставяне на помощта.

Когато помощта се предоставя чрез трета страна, третите страни (включително финансови посредници) трябва да събират съответната информация за плащанията към крайните бенефициери и да я предават на съответните органи в държавите членки или, като алтернатива, крайните бенефициери трябва да подават декларация до съответните органи в държавите членки²⁵.

Идентификационен код на бенефициера

Идентификационният код на бенефициера дава възможност за единствено по рода си идентифициране на всяко предприятие в дадена държава членка. Държавите членки могат да използват своя(ите) национален(ни) вид(ове) идентификационен(ни) код(ове)²⁶, съобщен(и) на Комисията за целите на МП.

Ако бенефициерът вече не съществува и не може да бъде намерен конкретният национален идентификационен код на бенефициера, първо трябва да се установи дали датата на предоставяне на помощта е след юли 2016 г. и дали индивидуалните помощи надвишават прага за публикуване от 100 000 EUR. След като проверят спазването от страна на дружеството на тези предварително изразени изисквания, за дружествата, които вече не съществуват и за които не е намерен идентификационен код, държавите членки трябва да изберат вида идентификационен код като „друг“ и да напишат „Дружеството вече не съществува“.

Ако няколко дружества правят обща оферта в рамките на договор за консорциум, се появява проблемът, че заедно те нямат единен национален идентификационен код

²⁴ Вж. бележка под линия 3 към приложение II към ОРГО: „За целите на правилата в областта на конкуренцията, определени в Договора, и за целите на настоящия регламент „предприятие“ е субект, който извършва стопанска дейност, независимо от неговия правен статут и начина на неговото финансиране. Съдът на Европейския съюз постанови, че субектите, които са под контрола (въз основа на правно основание или *de facto*) на един и същ субект, следва да се разглеждат като едно предприятие.“ Следователно всички условия по ОРГО трябва да бъдат изпълнени на равнището на една стопанска единица („предприятие“), което трябва да се гарантира от държавите членки.

²⁵ Примери за такива ситуации са: субсидирани услуги в селското стопанство, където помощта се изплаща на доставчика на услуги, данъчни намаления за определени потребители на електроенергия, където електрическото дружество прилага и събира намалените данъци от името на държавата, рисковото финансиране, градското развитие и енергийната ефективност в сградите.

²⁶ Такива са например: SIREN или SIRET във Франция или националният номер на организациите в Швеция, номерът на националния код по търговския регистър в Естония или номерът БУЛСТАТ в България.

на бенефициера, а само своите индивидуални кодове. Тъй като по принцип не е възможно отпуснатата сума да бъде разпределена между всички дружества и след това те да бъдат каталогизирани поотделно, се препоръчва да се процедира по следния начин. След като се удостовери, че отпуснатата сума е над прага за публикуване, в МП се отчита само една отпусната помощ, която се категоризира, както следва:

- наименование на дружеството: „Консорциум (наименование на участващите дружества)“
- идентификационни кодове: списък на всички идентификационни кодове на дружествата

В областта на първичното селско стопанство Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК), която се използва за целите на директните плащания от Европейския фонд за гарантиране на земеделието, може да бъде използвана като идентификационен код на бенефициера за публикуване съгласно изискванията за прозрачност.

Вид предприятие (МСП/голямо предприятие) към момента на предоставяне на помощта

В съответствие с разпоредбите за прозрачност трябва да се докладва, ако отделните бенефициери са МСП или голямо предприятие²⁷. В МП обаче не се вземат предвид други видове предприятия. Поради това изискването за обозначаване на „малките дружества със средна капитализация“ и „иновационните дружества със средна капитализация“ за схемите на рисково финансиране не е от значение за целите на МП за целите на МП.

Категория на предприятието	Численост: годишни работни единици (ГРЕ)	Годишен оборот	или	Годишен баланс
Средно предприятие	< 250	≤ 50 милиона евро	или	≤ 43 милиона евро
Малко предприятие	< 50	≤ 10 милиона евро	или	≤ 10 милиона евро
Микропредприятие	< 10	≤ 2 милиона евро	или	≤ 2 милиона евро

²⁷ Два критерия позволяват определянето на МСП съгласно фиксирани прагове: численост (под 250 души) и или баланс (под 43 милиона евро), или годишния оборот (под 50 милиона евро). Виж приложение I от ОРГО. В ръководство за потребителя относно дефиницията за МСП се предоставят допълнителни обяснения.

Регион

Съгласно разпоредбите за прозрачност регионът трябва да бъде този, в който се намира бенефициерът на ниво NUTS. Макар че в приложение III към ОРГО от държавите членки се иска „обикновено“ да уведомяват бенефициерите на ниво NUTS II, държавите членки имат право да избират по свое усмотрение всяко от нивата NUTS, за да публикуват в МП, например NUTS0, NUTS1, NUTS2, NUTS3.²⁸ За да се осигури съвместно тълкуване с останалите основни елементи на прозрачността, се предлага да се докладва за региона, в който проектът оказва най-голямо въздействие.

Следователно при публикуването в МП регионът на бенефициера ще бъде регионът, който е от значение за целите на въпросната помощ, т.е. където се изпълнява проектът, за който се предоставя помощта. Един запис в Модула за прозрачност може да бъде свързан само с един регион, но по отношение на нивото на географското агрегиране се наблюдава гъвкавост, изключение прави регионалната помощ, която винаги трябва да се докладва на ниво NUTS 2 или NUTS 3. Ако проектът се изпълнява в различни региони и помощта се предоставя чрез единствен акт за предоставяне, общият размер на помощта следва да се докладва заедно с региона, в който се развива най-голямата част от проекта. Алтернативно може да се докладва по-високо ниво на агрегиране до NUTS0 (ниво на държава членка).

Сектор на дейност

Съгласно разпоредбите за прозрачност секторът трябва да бъде секторът на дейност на бенефициера на ниво групи по NACE rev 2.²⁹

В случай че бенефициерът извършва дейност в няколко сектора, посоченият в МП сектор следва да бъде този, в който помощта ще оказва най-голямо въздействие. Всъщност, ако помощта обхваща няколко сектора (например регионална помощ), секторната информация, която трябва да бъде записана в МП, следва да се основава на най-подходящия сектор на дейност за дадена помощ. Ето защо в МП може да бъде избран само един сектор.

Размер на помощта

Елементът на помощ се изразява като цяла стойност в национална парична единица, т.е. не в милиони. За суми, предоставени в парични единици, различни от евро, въз основа на посочената дата на предоставяне ще бъде предоставена информация за автоматично преобразуване на сумата в евро, като се използват дневните обменни курсове на Европейската централна банка³⁰. Когато помощта се изплаща на няколко

²⁸ Източник за региони А, С, N до ниво NUTS 3 във файла във формат Excel на Комисията на адрес http://ec.europa.eu/competition/state_aid/regional_aid/regional_aid.html

²⁹ NACE е достъпна на <https://ec.europa.eu/eurostat/web/nace/overview> с обяснения от общ характер, а пълната класификация NACE е достъпна на http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=ACT_OTH_DFLT_LAYOUT&StrNom=NACE_REV2&StrLanguageCode=EN

³⁰ Ако паричната единица е различна от евро, се извършва автоматично преобразуване на номиналната и предоставената сума в евро, като се използва обменният курс на Европейската

транша и може да бъде изчислена предварително, предоставената сума, която трябва да бъде записана, е равна на общия предоставен размер, сконтиран към неговата стойност към момента на първото предоставяне.

В приложение III от ОРГО се разяснява, че предоставеният елемент на помощ трябва да бъде брутният еквивалент на безвъзмездна помощ за заеми и гаранции. Данъчната помощ може да бъде публикувана в диапазоните, предоставени в член 9, параграф 2 от ОРГО, член 9, параграф 3 от ABER от 2014 г., член 9, параграф 2 от FIBER или член 9, параграф 2 от ABER от 2023 г.³¹

В случай че размерът на помощта не може да бъде точно определен предварително, следва да се запише максималният размер на помощта, която може да бъде отпусната, както е посочено в акта/решението за предоставяне. Ако в решението не е посочен максимален размер на разрешената помощ, следва да се въведе точна прогноза.

За помощта, предоставена в контекста на кризата с COVID-19 или енергийната криза след агресията на Русия срещу Украйна, както е посочено във Временната рамка и във Временната рамка при кризи и преход, от държавите членки се изисква да публикуват номиналния размер на помощта, но не и да прогнозират елемента на помощта в подлежащите на възстановяване инструменти³².

Номинален размер

В съответствие с докладването за помощ във връзка с финансова криза и приложение II към ОРГО номиналният размер на заемите и гаранциите може да бъде предоставен в полето за номиналния размер, за да се разбере брутният еквивалент на безвъзмездната помощ.

централна банка на датата на предоставяне. Обменните курсове се актуализират в МП от ЕЦБ (Европейската централна банка) всяка сутрин с курсовете от предходния ден. Ако по някаква техническа причина няма налични обменни курсове, системата ще използва последния наличен обменен курс.

³¹ За ОРГО диапазоните са (в милиони евро): а) 0,5—1; б) 1—2; в) 2—5; г) 5—10; д) 10—30; и е) 30 и повече. За ABER диапазоните са (в милиони евро): а) 0,06—0,5 само за първичното селско стопанство; б) 0,5—1; в) 1—2; г) 2—5; д) 5—10; е) 10—30; и ж) 30 и повече. За FIBER диапазоните са (в милиони евро): а) 0,03—0,2 б) 0,2—0,4 в) 0,4—0,6 г) 0,6—0,8 д) 0,8—1 и за Насоките на MARE диапазоните са следните (в милиони евро): 0,03—0,5; над 0,5—1; над 1—2; над 2. С последващи изменения обаче тези диапазони бяха променени.

За ОРГО, изменен с Регламент (ЕС) № 2023/1315 на Комисията, диапазоните са (в милиони евро): а) 0,01—0,1 (само за риболов и аквакултури, както и първично селскостопанско производство); б) 0,1—0,5; в) 0,5—1; г) 1—2; д) 2—5; е) 5—10; ж) 10—30; и з) 30 и повече. За ABER от 2023 г. диапазоните са (в милиони евро): а) 0,01—0,1 само за първичното селско стопанство; б) 0,1—0,5; в) 0,5—1; г) 1—2; д) 2—5; е) 5—10; ж) 10—30; и з) 30 и повече. За FIBER, изменен с Регламент (ЕС) № 2022/2473 на Комисията, диапазоните са (в милиони евро): а) 0,01—0,2 б) 0,2—0,4 в) 0,4—0,6 г) 0,6—0,8 д) 0,8—1. За Насоките за рисково финансиране от 2022 г. диапазоните са (в милиони евро): а) 0,1—0,5; б) 0,5—1; в) 1—2; г) 2—5; д) 5—10; е) 10—30; ж) 30—60; з) 60—100; и) 100—250; л) 250 и повече.

³² Вж. Бележки под линия 81 и 82 от Временната рамка (2020/С 91 I/01) и бележки под линия 159 и 160 от Временната рамка при кризи и преход (2023/С 101/03): „В случай на подлежащи на възстановяване аванси, гаранции, заеми, подчинени заеми и други форми на помощ номиналната стойност на базисния инструмент се добавя за всеки бенефициер.“

Инструмент за помощ

В приложение III от ОРГО са изброени следните възможни инструменти за помощ, които могат да бъдат публикувани в МП: безвъзмездни средства/лихвена субсидия, заем/възстановяеми аванси/възстановяема безвъзмездна помощ, гаранция, данъчно предимство или освобождаване от данъци, рисково финансиране, друго (моля, посочете).

В зависимост от мярката за държавна помощ, съгласно която се предоставя помощта, списъкът на инструментите за помощ, които могат да бъдат избрани, ще бъде ограничен до съответните инструменти, т.е. предварително определените в уведомлението или в резюмето на ОРГО.

МП позволява да се избере само един инструмент за запис. Следователно в съответствие с разпоредбите за прозрачност, ако помощта е отпусната посредством няколко инструмента за помощ, размерът на помощта се посочва по инструменти (бележка под линия 4 към приложение III от ОРГО) чрез отделни записи в МП. Всички инструменти, отнасящи се до един и същ проект или подпомагана дейност и до един и същ бенефициер, трябва да се натрупват за целите на прилагането на прага за публикуване.

Дата на предоставяне

„Дата на предоставяне“ е датата, на която съгласно член 2, параграф 28 от ОРГО на бенефициера се предоставя законовото право на получаване на помощта. За данъчни мерки датата, която по принцип трябва да се посочи в Модула за прозрачност, е датата, на която е подадена годишната данъчна декларация. За улеснение обаче може да бъде посочена датата, на която трябва да бъде подадена годишната данъчна декларация.

В случай че трябва да се подава годишна данъчна декларация, датата на предоставяне е датата, на която съответният орган на държавата членка е уведомен за предоставената помощ. Също така в случай на помощ, предоставена чрез финансов посредник на краен бенефициер, датата на предоставяне е датата, на която посредниците са предоставили на държавите членки подробна информация за инвестициите, прехвърлени на крайните бенефициери, доколкото няма точна дата, на която предимството е прехвърлено на крайния бенефициер. В случай на освобождаване от социалноосигурителни вноски датата на предоставяне съответства на датата на правния акт, който дава възможност на бенефициерите да получат тези освобождавания.

Както вече беше посочено, в случай че не е налице официално изискване за годишна декларация, за дата на предоставяне за целите на докладване ще се счита 31 декември на годината, за която е предоставена помощта.

Цел на помощта

В зависимост от мярката, съгласно която се предоставя помощта, списъкът на целите на помощта, които могат да бъдат избрани, ще бъде ограничен до съответните цели, т.е. тези, определени в уведомлението или в резюмето на ОРГО.

При всеки запис следва да бъде въведена само една цел. Ако с един и същ проект или подпомагана дейност се преследват няколко цели, общият размер на

предоставената помощ трябва да бъде изчислен за целите на прилагането на прага за публикуване. Най-подходящата цел следва да бъде установена и да бъде докладвана в МП. При изключителни обстоятелства, ако помощта е отпусната за различни цели на повече или по-малко равни пропорционални части, помощта може да бъде публикувана в повече от един запис в Модула за прозрачност, като за всяка цел се използват различни записи и съответно се разпределя общият размер.

Както беше посочено по-рано обаче, по причини, свързани с опростяване на административните процедури, от държавите членки се очаква поне да натрупват различни актове за предоставяне за един и същ бенефициер и едни и същи допустими разходи в рамките на един и същ проект или подпомагана дейност. Така, за да се спазят поне минималните изисквания на член 8 от ОРГО, официалните проверки на съответствието ще бъдат ограничени до необходимостта от натрупване на актове за предоставяне за един и същ бенефициер и едни и същи допустими разходи, за една и съща цел в рамките на един и същ проект или подпомагана дейност.

Предоставящ орган

Това е органът, предоставящ помощта на всяко управленско равнище (т.е. национално, регионално, местно). Институционалната структура и компетентностите на предоставящите органи отразяват националните особености на контрола върху държавните помощи: някои държави членки нямат централизирано звено за държавна помощ, докато други имат високо централизирана политика за контрол върху държавните помощи. Ролята на всяка служба или предоставящ орган в различните държави членки може да се различава значително и по отношение на записването и валидирането на информацията, която трябва да се публикува съгласно изискванията за прозрачност.

6. Специални разпоредби за прозрачност

В този раздел се посочват специалните разпоредби, които се прилагат за помощ, предоставена съгласно Насоките за рисково финансиране, член 16, член 21, член 22 и член 39 от ОРГО, както и за случаи, решени пряко съгласно ДФЕС, свързани с цели като „рисково финансиране“, „градско развитие“ или „енергийна ефективност в сградите“.

В тези случаи държавите членки могат да действат чрез упълномощени субекти и да съинвестират и/или споделят риска с финансови посредници³³, с цел да засилят предоставянето на финанси на крайните бенефициери. Следователно в зависимост от мярката може да бъде предоставено предимство на равнището на упълномощен субект, финансов посредник или на равнище инвеститори. Впоследствие упълномощените субекти и/или финансовите посредници (или директно инвеститорите) инвестират в крайните бенефициери, които по този начин получават непряко предимство. За да бъдат включени тези особености, в МП автоматично се предоставят допълнителни полета, в които в зависимост от мярката се изисква органът да докладва или упълномощения субект, или финансовия(ите) посредник(ци), или инвеститорите.

³³ или инвеститори, в зависимост от структурата на мярката.

Съгласно вида мярка, която се разглежда, в МП трябва да бъдат записани различни видове бенефициери (над прага).

5.1 Помощ с неданъчен характер (капиталово участие, заеми, гаранции и други)

Общият размер на инвестицията за всеки краен бенефициер (предприятие, в което е инвестирано) трябва да се докладва. Ако обаче е възможно да се изчисли точно елементът на помощ, прехвърлен на предприятието, в което е инвестирано, той също може да се докладва. Кодът по НАСЕ, който трябва да се докладва, е секторът, свързан със съответния проект, и ако е приложимо, следва да се предостави самоличността на упълномощения субект, заедно с имената на съответните финансови посредници.³⁴

5.2 Данъчна помощ

Помощта, предоставена на корпоративните инвеститори, трябва да се докладва. Кодът по НАСЕ, който трябва да се докладва, е този, който се отнася за предоставяне на финансови услуги (К 64), като, ако е приложимо, следва да се предоставят имената на съответните финансови посредници. Освен това трябва да се докладва общият размер на инвестицията за всеки краен бенефициер (предприятие, в което е инвестирано). Кодът по НАСЕ, който трябва да се докладва представлява секторът, свързан със съответния проект.

Краен срок за докладване

Всеки отделен краен бенефициер (предприятие, в което е инвестирано), който получава инвестиция, по-голяма или равна на прага, посочен в правното основание, ще трябва да бъде вписан в МП 6 месеца след датата, на която са информирани публичните органи³⁵. Държавите членки носят отговорността да гарантират, че тези доклади им се предоставят с оглед на спазването на съответното изискване за прозрачност.

В случай на данъчна помощ инвеститорите трябва да бъдат записани в МП като бенефициери само ако са корпоративни инвеститори (а не частни инвеститори, които са физически лица)³⁶. В тези случаи полученото данъчно предимство може да бъде посочено в диапазони до една година от датата, на която трябва да бъде подадена данъчната декларация.

³⁴ В случай на мярка, включваща фонд, съответните субекти могат да бъдат самият фонд, управителят на фонда и инвеститорът(ите) във фонда. В други случаи съответните посредници могат да бъдат финансови посредници, а ако е приложимо, инвеститорът съинвестира с финансовите посредници.

³⁵ т.е. когато посредникът предоставя годишния си доклад на държавите членки или когато трябва да се подава данъчната декларация на инвеститора (с краен срок за докладване от 1 година в случай на данъчна помощ).

³⁶ В този контекст обаче в МП може да бъде включено записването на други форми както на финансови инвеститори, така и на инструменти за помощ.

Номинален размер/елемент на помощта

Размерът на помощта трябва да бъде записан, както следва:

- В случай на данъчна помощ трябва да се предостави общият размер на инвестицията, изразен като цяла стойност или в диапазони;
- В случай на финансови инструменти трябва да се предостави общият размер на инвестицията, изразена като цяла стойност. За заеми и гаранции може да бъде предоставено предимство и под формата на брутен еквивалент на безвъзмездна помощ, ако е приложимо.

Член 21а от ОРГО

Съгласно член 21а от ОРГО размерът на помощта е номиналният общ размер на инвестициите в рисково финансиране в крайните бенефициери. В този случай крайните бенефициери са допустимите МСП (за разлика от финансовите посредници или инвеститорите).

Действително, за целите на предоставянето на информация за МП съгласно член 9, параграф 1, буква в) от ОРГО държавите членки следва да посочат като размер на помощта „брутния еквивалент на безвъзмездна помощ или за мерките по членове 16, 21, 22 или 39 от настоящия регламент, размерът на инвестицията“ (бележка под линия 3 от приложение III към ОРГО). Този подход следва да се прилага и към член 21а от ОРГО (който досега беше включен в член 21 преди изменението на ОРГО през 2023 г. — вж. в този смисъл член 21, параграф 3 от ОРГО в редакцията от 25 май 2023 г.).

Що се отнася до сроковете, от държавите членки се изисква да публикуват информацията за отпуснатата помощ в срок от една година от датата, на която е трябвало да бъде подадена данъчната декларация (вж. член 9, параграф 4 от ОРГО).

Приложение 1

Натрупване на актове за предоставяне: Примери

Щом като натрупаната помощ за един и същ проект или подпомагана дейност и за един и същ бенефициер надхвърли или се изравни с прага, посочен в правното основание,³⁷ макар и предоставена чрез различни актове за предоставяне, различните суми, предоставени чрез актовете за предоставяне, следва да бъдат въведени в МП, когато е подходящо, чрез различни записи, представляващи една-единствена предоставена помощ³⁸.

По причини, свързани с опростяване на административните процедури³⁹, обаче се очаква държавите членки поне да натрупват различни актове за предоставяне за един и същ бенефициер, един и същ проект и едни и същи допустими разходи (т.е. кумулативно за една и съща цел).

Когато даден бенефициер получава помощ за няколко проекта, което изисква по-сложно изчисление, за да се определи дали е надхвърлен прагът за публикуване, натрупването се оценява на ниво бенефициер.

Държавите членки следва да извършват проверки за натрупване на държавна помощ и да преценяват дали е достигнат прагът за публикуване, като обръщат специално внимание на помощта, предоставена съгласно Временната рамка и Временната рамка при кризи (и преход). Въпреки че тези рамки не изискват оценка на брутния еквивалент на безвъзмездна помощ по гаранциите, все пак се прилагат общите принципи за натрупване. Прагът за публикуване трябва да бъде оценен в съответствие с приложимите правила, без да се влияе от изключенията за оценка съгласно Временната рамка и Временната рамка при кризи (и преход).

Пример 1 — Дружества, принадлежащи към една и съща група

³⁷ В член 9, параграф 1, буква в) от ОРГО, изменен с Регламент (ЕС) № 2023/1315 на Комисията от 23 юни 2023 г., както и в другите съответни преразгледани насоки, се посочва предоставена индивидуална помощ, надвишаваща 100 000 EUR. За да се осигури прозрачност и последователност на практиките за докладване в държавите членки и за да се постигне уеднаквяване с досегашната практика, държавите членки се насърчават да записват всяка предоставена индивидуална помощ, за която отпуснатата сума е равна или надвишава 100 000 EUR.

³⁸ Докато помощта се отпуска за един и същ проект и за един и същ бенефициер, натрупването следва да се проверява дори ако, наред с другото, помощта се предоставя чрез различни инструменти и/или сектори и/или цели. При всички положения случаите на последователни заявления (и следователно предоставяне на помощ) за един и същ проект трябва да продължат да бъдат изключение, тъй като i) не е възможно да се натрупва помощ над най-благоприятния интензитет, и ii) има изискване за стимулиращ ефект.

³⁹ Като се има предвид съществуващата институционална структура или правната рамка на някои държави членки, проверката за определяне на проект и следователно натрупването за проект/подпомагана дейност момента на публикуването за целите на прозрачността или докладването на цялата информация, включително тази под прага, може да се окаже трудна. Ето защо, макар че прозрачността по принцип изисква натрупване и публикуване за проект или подпомагана дейност дори ако това включва различни допустими разходи или цели, за да се спазят поне минималните изисквания на член 8 от ОРГО, официалните проверки на съответствието ще бъдат ограничени до необходимостта от натрупване на актове за предоставяне за един и същ бенефициер и едни и същи допустими разходи, за една и съща цел съгласно един и същ проект.

За да се провери дали е достигнат прагът за публикуване, в рамките на един проект е необходимо да се натрупат няколко акта за предоставяне, в случай че бенефициерите принадлежат към една и съща група.⁴⁰

Пример: На всички МСП, извършващи дейност в производствения сектор, се предоставя едногодишно данъчно предимство. Дружество „X“ и дружество „Y“, които извършват дейност в производствения сектор и са собственост на дружество „Z“, са две МСП. И двете дружества „X“ и „Y“ кандидатстват пред компетентните органи и през 2017 г. получават помощ в размер на съответно 200 000 EUR и 80 000 EUR чрез въпросната схема. Тъй като дружества „X“ и „Y“ принадлежат към една и съща група, в срок до една година от датата, на която трябва да се подадат данъчните декларации, в МП трябва да бъде въведен или един запис за 280 000 EUR за дружество „Z“, или два записа — съответно 200 000 EUR за дружество „X“ и 80 000 EUR за дружество „Y“.

Пример 2 — Предоставящи органи

За да се провери дали е достигнат прагът за публикуване в рамките на един и същ проект или подпомагана дейност и за един и същ бенефициер, е необходимо да се натрупат няколко акта за предоставяне, дори и ако помощта е предоставена от различни предоставящи органи. В действителност трябва да се вземе предвид общият размер на държавно подпомагане за същия подпомаган проект, независимо от това дали подпомагането се финансира от местни, регионални, национални или от европейски източници⁴¹.

Пример: След събитие, определено за природно бедствие (член 50 от ОРГО), на 2 януари 2025 г. на дружеството „X“ е отпусната помощ в размер на 80 000 EUR от общината, за да се покрият част от щетите, понесени от дружеството. Две седмици по-късно на 16 януари 2025 г. регионалният предоставящ орган отпуска още 50 000 EUR на дружеството „X“, за да покрие друга част от щетите, понесени в резултат на същото природно бедствие. В рамките на шест месеца, след като е достигнат прагът (т.е. до 16 юли 2025 г.), в МП трябва да бъдат въведени два записа от името на двата предоставящи органа, съответно за 80 000 EUR и 50 000 EUR.

Обяснение: Член 50 от ОРГО обхваща схемите за помощи „за отстраняване на щетите, причинени от...[природни бедствия]“. Допустимите разходи включват „разходите, възникнали вследствие на нанесените щети“. Тези допустими разходи може да включват i) материални щети на активи и/или ii) загуба на доход. Въпреки че двете различни щети подлежат на различни методи на изчисление, съгласно

⁴⁰ Бележка под линия 3 от приложение II към ОРГО: „За целите на правилата в областта на конкуренцията, определени в Договора, и за целите на настоящия регламент „предприятие“ е субект, който извършва стопанска дейност, независимо от неговия правен статут и начина на неговото финансиране. Съдът на Европейския съюз постанови, че субектите, които са под контрола (въз основа на правно основание или *de facto*) на един и същ субект, следва да се разглеждат като едно предприятие.“ Следователно всички условия по ОРГО трябва да бъдат изпълнени на равнището на една стопанска единица („предприятие“), което трябва да се гарантира от държавите членки.

⁴¹ Въпреки това „финансиране от Съюза“ по смисъла на член 8, параграф 2 от ОРГО не следва да се взема предвид, за да се определи дали праговете за уведомяване са надхвърлени.

член 50, параграф 4 от ОРГО щетите се изчисляват на равнището на отделния бенефициер. Като цяло щетите трябва да се приемат като подпомагана дейност или проект, обхващащ едни и същи допустими разходи.

Макар че може да е разумно определянето на тези разходи и предоставянето на помощ въз основа на тях да се повери на два различни предоставящи органа, „щетата“ е все още това, което определя подпомаганата дейност или проект (за отстраняване на щети, причинени от конкретно природно бедствие) на равнището на отделния бенефициер. Следователно, за да се установи максималният размер на помощта, разрешена съгласно този член, и за да се избегне свръхкомпенсация, всички допустими разходи трябва да бъдат сумирани на равнището на отделния бенефициер и „всички други получени плащания за компенсация на щетите, включително плащанията по застрахователни полици“, да бъдат приспаднати след това (вж. член 50, параграф 5 от ОРГО). Ето защо двете помощи трябва да бъдат обединени и тъй като общият размер надхвърля прага за прозрачност, да бъдат записани в МП.

Пример 3 — Региони

За да се провери дали е достигнат прагът за публикуване в рамките на един и същ проект или подпомагана дейност и за един и същ бенефициер, е необходимо да се натрупат няколко акта за предоставяне, дори ако помощта е предоставена за инвестиции в различни региони. Действително помощ, предоставена за един и същ проект и за един и същ бенефициер, следва да се изчислява дори ако има трансрегионални или трансгранични последици.

Пример: Дружеството „X“ има два промишлени обекта в два различни необлагодетелствани региона, А и Б. Инвестиционен проект за създаване на работни места, обхващащ и двете географски местоположения, отговаря на условията за получаване на помощ. На 12 април 2025 г. са предоставени 80 000 EUR за инвестирането в регион А; На 12 май 2025 г. са предоставени още 60 000 EUR за инвестирането в регион Б; В рамките на шест месеца, след като е достигнат прагът (т.е. до 12 ноември 2025 г.), в МП трябва да бъде въведен или един запис на 140 000 EUR за най-подходящия район, т.е. най-високото ниво NUTS, или трябва да бъдат въведени два записа — съответно 80 000 EUR и 60 000 EUR за двата региона.

Пример 4 — Сектори

За да се провери дали е достигнат прагът за публикуване в рамките на един и същ проект или подпомагана дейност и за един и същ бенефициер, е необходимо да се натрупат няколко акта за предоставяне, дори ако помощта е предоставена за няколко сектора, в които бенефициерът извършва дейност.

Пример: Дружество „X“, МСП, което се занимава с производството на химични продукти (NACE C20) и фармацевтични продукти (NACE C21). Дружество „X“ е подало заявление за помощ по схема за научноизследователска и развойна дейност и иновации за иновации на процеси (член 29 от ОРГО) с цел подобряване на производствените процеси и намаляване на екологичния и социалния риск както за химическото, така и за фармацевтичното производство. На 1 март 2025 г. на

дружеството са предоставени 20 000 EUR за подобряване на производствените процеси за химически продукти, докато на 12 март 2025 г. са предоставени други 80 000 EUR за подобряване на процеса за фармацевтични продукти. В рамките на шест месеца след достигането на прага (т.е. най-късно до 12.9.2025 г.) в МП трябва да бъде въведен един запис на прага, посочен в правното основание, за най-подходящия сектор, т.е. NACE C20, или трябва да бъдат въведени два записа, — съответно 20 000 EUR и 80 000 EUR за двата сектора.

Обяснение: В посочения по-горе пример е представен единен подпомаган проект (както е определен в заявлението за помощ), състоящ се от два компонента или етапа (иновации на процесите в химическото производство; иновации на процесите във фармацевтичното производство) в различните моменти. Следователно може да се разбира и като помощ, предоставена на „траншове“, само че в този пример двата различни етапа на проекта са били предмет на два различни акта за предоставяне (по каквато и да било причина, която не е уточнена).

Пример 5 — Цели

За да се провери дали е достигнат прагът за публикуване в рамките на един и същ проект и за един и същ бенефициер, е необходимо сумите да се натрупат дори ако помощта е предоставена за различни цели.

Пример: В рамките на същата „обща“ схема по ОРГО, целяща да увеличи търсенето от страна на работодателите на категории работещи в неравностойно положение и работещи с увреждания, дружество А, което е МСП, е получило 50 000 EUR на 4 март 2025 г. за приспособяване на помещенията на дружеството (член 34 от ОРГО) и 70 000 EUR на 7 април 2025 г. за покриване на част от разходите за заплати за периода, през който са наети работещи с увреждания (член 33 от ОРГО). В рамките на шест месеца след достигането на прага (т.е. най-късно на 7 октомври 2025 г.) по принцип в МП трябва да бъдат въведени два записа съответно в размер на 50 000 EUR по цел „Помощи за компенсиране на допълнителните разходи, свързани с наемането на работещи с увреждания (член 34)“ и 70 000 EUR по цел „Помощи за наемане на работещи с увреждания под формата на субсидии за заплати (член 33)“.

Обяснение: Дружество „А“ въвежда проект за наемане на работещи с увреждания. За тази цел са необходими разумни корекции в помещенията на дружеството. Следователно проектът обхваща няколко задачи, а именно i) да се приспособят помещенията на дружеството, и ii) да се наемат работещи с увреждания. Допустимата помощ за тези задачи се обхваща от различни цели по ОРГО. В този пример задачите не могат да се считат за отделни инвестиционни решения, а представляват няколко взаимосвързани трансакции, обхващащи различни допустими разходи.

И двете цели (приспособяване на помещенията на дружеството и намаляване на разходите за заплати на наетите работещи с увреждания) са свързани с един и същ проект и бенефициерът ясно е посочил, че няма да наема работещи с увреждания без предоставяне на помощта (стимулиращ ефект). Следователно дори ако същият проект или подпомаганата дейност засягат различни цели и включват различни допустими разходи, трябва да се прилагат пълна прозрачност и пълна отчетност. Следва да се отбележи също така, че въпреки факта, че в този пример сумата е

50 000 EUR, компонентът на помощта за приспособяване на помещенията на дружеството не може да се счита за *de minimis* (тъй като компетентният орган ще определи помощта въз основа на допустимите разходи, определени в член 34 от ОРГО).

Докато обаче прозрачността по принцип изисква натрупване и публикуване за проект или подпомагана дейност дори ако това включва различни допустими разходи или цели, за да се спазят поне минималните изисквания на член 8 от ОРГО, официалните проверки на съответствието ще бъдат ограничени до необходимостта от натрупване на актове за предоставяне за един и същ бенефициер и едни и същи допустими разходи, за една и съща цел в рамките на един и същ проект. Това означава, че при предоставения пример за целите на опростяване на административните процедури липсата на докладване в МП няма да се счита за нарушение на минималните изисквания, тъй като сумите, предоставени по всеки отделен член, са под прага, посочен в прага на правното основание.

Пример 6 — Инструменти

За да се провери дали е достигнат прагът за публикуване в рамките на един и същ проект и за един и същ бенефициер, е необходимо сумите да се натрупват дори ако помощта е предоставена чрез различни инструменти за помощ.

Пример: Дружество „А“ има проект да произведе 5 късометражни филма, който е допустим за държавна помощ чрез мярка за държавна помощ, предназначена за насърчаване на културата чрез производството на аудио-визуално съдържание. На 2 януари 2025 г. на дружество „А“ са предоставени 150 000 EUR под формата на преки безвъзмездни средства, а на 7 февруари 2025 г. — 90 000 EUR под формата на гаранции. В рамките на шест месеца, след като е достигнат прагът (т.е. до 2 юли 2025 г.), в МП трябва да бъде въведен един запис на 150 000 EUR. До 7 август 2025 г. в МП трябва да бъде въведен втори запис на 90 000 EUR (гаранция).

Приложение 2

Помощ, изплатена на траншове

Плащанията на траншове за една и съща предоставена помощ трябва да се натрупват и следва да бъдат записани:

- (1) В един запис, чрез прилагане на максималния размер на помощта, разрешен за проекта или подпомаганата дейност.
- (2) В един запис чрез предварително изчисляване на общия размер на помощта чрез ежегодно сконтиране на бъдещи траншове към тяхната стойност към датата на предоставяне.
- (3) В няколко записа чрез последващо изчисляване на размера на помощта, когато тя не може да бъде изчислена предварително и не е налице максимален размер на възможната помощ.

Пример 1 — Помощ, изплатена на траншове — Предварително разрешена максимална помощ

Дружество „А“ изгражда вятърен парк върху определена, отговаряща на условията за допустимост площ, и има право да получи помощ чрез *ad-hoc* мярка, за която е постъпило уведомление и която е одобрена съгласно Насоките относно държавната помощ в областта на климата, опазването на околната среда и енергетиката.

Помощта ще покрие оперативната помощ през следващите 20 години. Размерът на помощта се изчислява ежегодно, въз основа на годишна декларация, като преференциална тарифа, в която се взема предвид равнището на производство на електроенергия и пазарните цени на електроенергията. В решението също така се посочва максимално допустимият размер на натрупаната помощ от 4 000 000 EUR.

В рамките на шестмесечен период, започващ от датата, на която трябва да се подаде първата годишна декларация⁴², в МП трябва да бъде въведен запис на 4 000 000 EUR.

Пример 2 — Помощ, изплащана на траншове — Предварително изчислена

Дружество „А“ изгражда вятърен парк върху определена, отговаряща на условията за допустимост площ, и има право да получи помощ чрез *ad-hoc* мярка, за която е постъпило уведомление и която е одобрена съгласно Насоките относно държавната помощ в областта на климата, опазването на околната среда и енергетиката.

Помощта ще покрие оперативната помощ през следващите 20 години. Размерът на помощта се изчислява ежегодно, въз основа на годишна декларация, като преференциална тарифа, в която се взема предвид равнището на производство на електроенергия от вятърния парк и пазарните цени на електроенергията. В решението не се посочва какъвто и да е максимален размер на разрешената помощ.

Ако могат да се направят точни прогнози за равнището на производството на електроенергия и приложимата пазарна цена на електроенергия, които се очакват през годината, предимството трябва да се изчислява ежегодно, като равнището на производство на електроенергия от вятърния парк, умножено с разликата между гарантираната цена на електроенергията и пазарната цена на електроенергията.

За целите на този пример се счита, че изчислената годишна прогнозна помощ е около 200 000 EUR годишно. Тъй като помощта трябва да бъде изплатена на няколко части през следващите

20 години, тя трябва да бъде скантирана към нейната стойност към момента на предоставянето ѝ. Лихвеният процент, който се използва за целите на скантирането, е скантовият процент, приложим към момента на предоставяне на помощта. За целите на този пример считаме, че скантовият процент е 2 %. Следователно скантираната стойност на помощта в $t + 1$ ще бъде $(200\,000\text{ EUR}/(1 + 0,02)^t)$, в $t +$

⁴² Или, ако няма официално изискване за годишна декларация — на 31 декември на първата година, за която е предоставена помощта.

$2 (200\,000 \text{ EUR} / (1 + 0,02)^2) \text{ EUR} / (1 + 0,02)^3$) и т.н. Следователно прогнозният размер на помощта през следващите 20 години е 3 335 692 EUR.

В рамките на шестмесечен период, започващ от датата на предоставяне на помощта, в МП трябва да бъде въведен запис на 3 335 692 EUR.

Пример 3 — Помощ, изплатена на траншове — Последващо определяне

При определени обстоятелства размерът на помощта не може предварително да бъде точно изчислен. Такъв например може да е случаят, в който точният период на подпомагане не е известен, ако няма сигурност по отношение на допустимостта на бенефициера или ако сложността и административната тежест при изчисляване на прогнозния размер са твърде високи, докато няма максимална помощ, разрешена за проекта.

Тъй като размерът на предимството се разбира впоследствие, той трябва да се натрупва през годините и да се отчита в рамките на определения от регламента срок, започващ от момента на достигане на прага. Действително, след като бъде надхвърлен прагът, всяка последваща годишна декларация следва да бъде въвеждана чрез отделни записи.

Дружество „А“ изгражда вятърен парк върху определена, отговаряща на условията за допустимост площ, и има право да получи помощ чрез *ad-hoc* мярка, за която е постъпило уведомление и която е одобрена съгласно Насоките относно държавната помощ в областта на климата, опазването на околната среда и енергетиката.

Помощта ще покрие оперативната помощ през следващите 20 години. Въведена е клауза за изтичането на срока на действие, която може да се задейства ежегодно, за да бъде оттеглено съответното предимство, ако публичните органи преценят, че желаната цел е постигната или вече не е уместна. Размерът на помощта ежегодно се изчислява въз основа на годишната декларация като преференциална тарифа, в която се вземат предвид равнището на производството на вятърния парк, общият дял на електроенергията от вятърни електроцентрали в държавата членка и пазарните цени на електроенергията. В решението не се посочва какъвто и да е максимален размер на разрешената помощ.

Размерът на помощта не може да бъде изчислен лесно и точно, тъй като i) е налице несигурност по отношение на периода на подпомагане, и ii) годишната преференциална тарифа се изчислява както по отношение на равнището на производство на вятърния парк, така и по отношение на общия дял на електроенергията от вятърни електроцентрали в държавата членка, които не могат да бъдат точно прогнозирани.

На дружество „А“ са предоставени 20 000 EUR през година t , 60 000 EUR през година $t + 1$, 80 000 EUR през година $t + 2$ и 70 000 EUR през година $t + 3$. През година $t + 4$ правителството решава вече да оттегли съответната мярка за същата година.

В рамките на период от 6 месеца,⁴³ започващ от датата, на която трябва да бъде подадена третата годишна декларация,⁴⁴ в МП трябва да бъде въведен запис на 160 000 EUR (т.е. 20 000+60 000+80 000). Следователно в срок от 6 месеца, започващ от датата, на която трябва да бъде подадена четвъртата годишна декларация, в МП трябва да бъде въведен друг запис на 70 000 EUR за същия проект и за същия бенефициер.

⁴³ Или в рамките на едногодишен срок в случай на данъчна помощ.

⁴⁴ Или, ако няма официално изискване за годишна декларация — на 31 декември на същата година.

Приложение 3

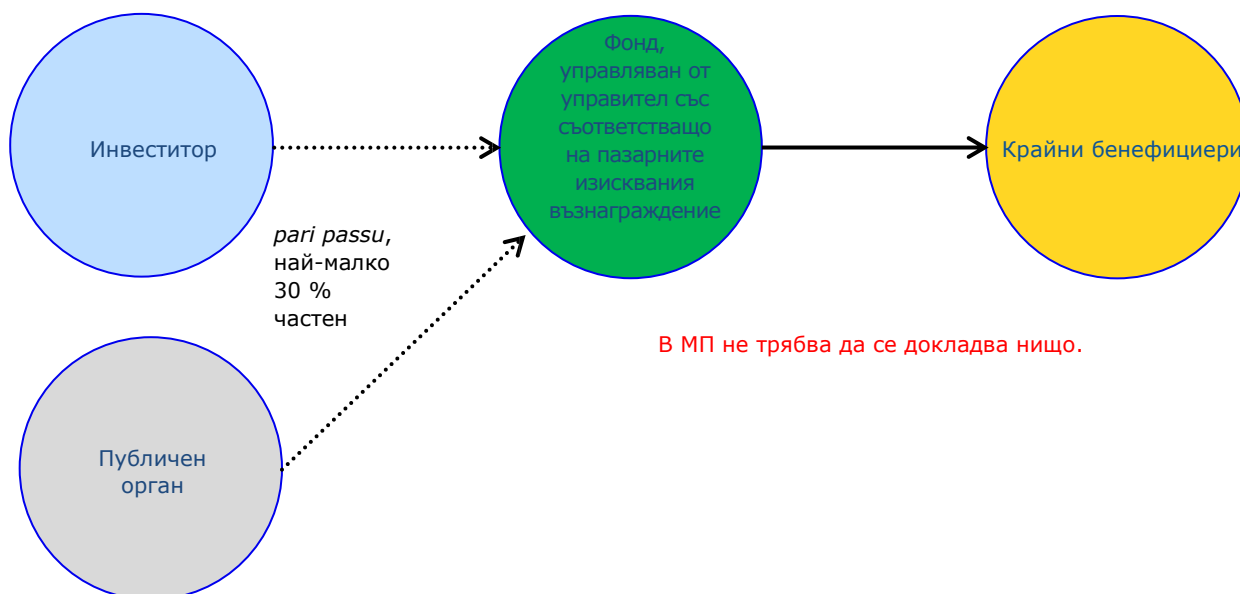
Разпоредби за помощи по отношение на помощ, предоставена съгласно Насоките за рисково финансиране, членове 16, 21, 22 и 39 от ОРГО и за случаи, решени пряко съгласноДФЕС, свързани с целите „рисково финансиране“, „градско развитие“ или „енергийна ефективност в сградите“

В тези случаи в зависимост от мярката помощта може да е предоставена на различни равнища, т.е. помощ за упълномощения субект, ако е приложимо, инвеститора(ите), финансовия(ите) посредник(ци) и управителя на фонда (когато е включена структура с фонд) и помощ на равнището на крайния бенефициер (предприятие, в което е инвестирано).

Посочените по-долу примери обхващат теоретичните възможности за илюстриране на съответстващите задължения за прозрачност в този контекст.

Пример 1 — Публична и частна инвестиция на принципа *pari passu* във фонд: липса на държавна помощ

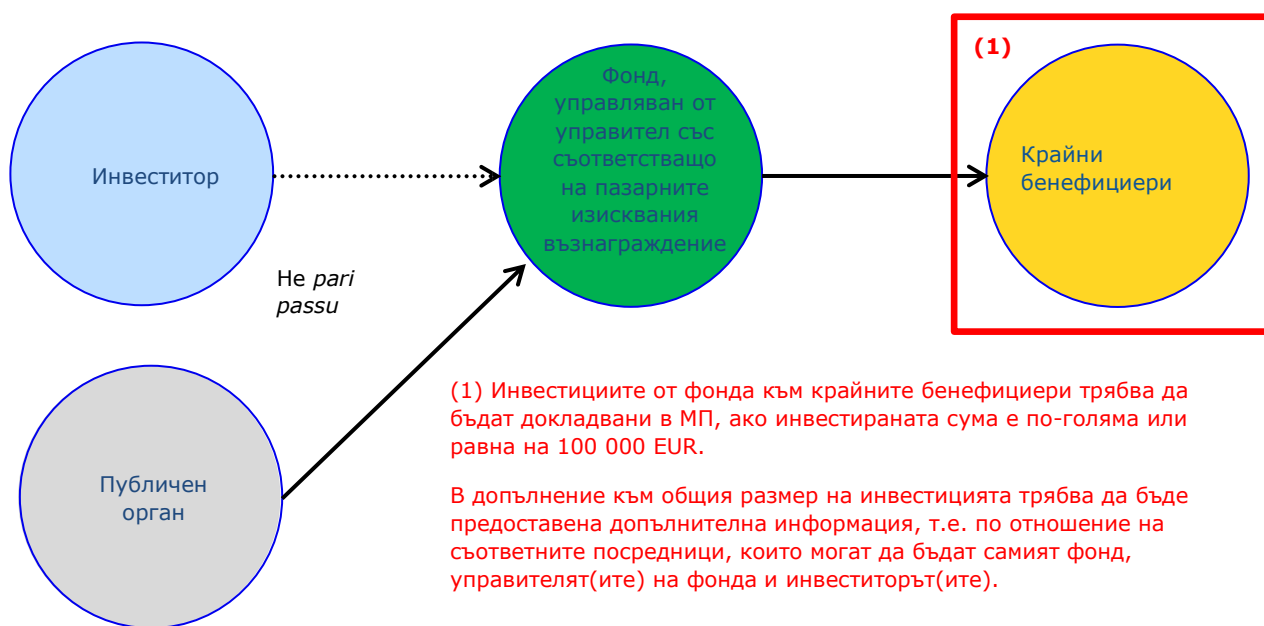
В тази ситуация във фонд, който е управляван от независим управител на фонда, са инвестирани публични и частни средства. Публичните средства са инвестирани на принципа *pari passu* с частни инвеститори, а делът на частните средства е най-малко 30 %. Това означава, че публичните органи инвестират при пазарни условия и следователно не е налице държавна помощ нито на равнището на фонда, нито на равнището на крайните бенефициери (предприятия, в които е инвестирано). Управителят на фонда получава съответстващо на пазарните изисквания възнаграждение и по отношение на него не е налице държавна помощ, както в случаят, когато той се избира в рамките на състезателна процедура. В този случай, тъй като публичните инвестиции във фонда и възнаграждението за управителя на фонда отговарят на пазарните условия и не представляват държавна помощ, в МП не трябва да се записва информация.



Пример 2 — Публична и частна инвестиция на принципа *pari passu* във фонд: държавна помощ за инвеститорите и крайните бенефициери (помощ с неданъчен характер)

В тази ситуация във фонд, който е управляван от независим управител на фонда, са инвестирани публични и частни средства. Публичните средства не са инвестирани съгласно условията на принципа *pari passu* с частни инвеститори, което означава, че те не се инвестирани при спазване на пазарните условия, и следователно представляват държавна помощ за инвеститорите във фонда, която също се прехвърля на крайните бенефициери. Фондът е просто преносител за обединяване на ресурсите и не е бенефициер на помощта. Управителят на фонда получава съответстващо на пазарните изисквания възнаграждение и по отношение на него не е налице държавна помощ, какъвто е случаят, когато той се избира в рамките на състезателна процедура.

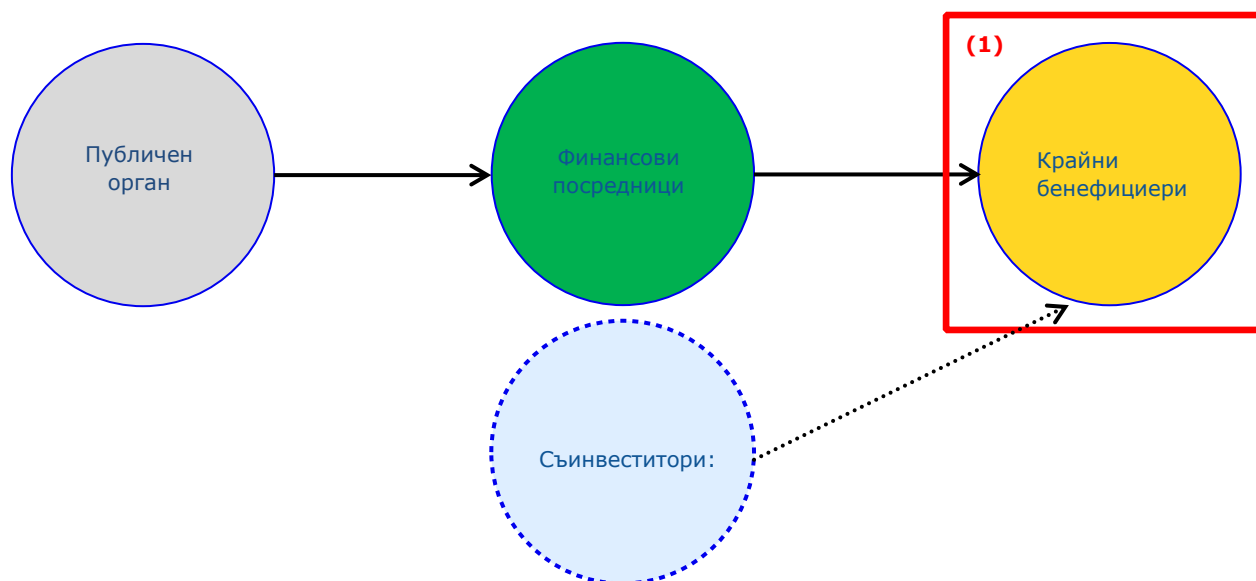
Следователно всяка инвестиция, която надхвърля или се равнява на прага, посочен в правното основание за краен бенефициер, трябва да бъде записана в МП.



Пример 3 — Публичен орган предоставя заем за поделяне на риска на финансов посредник: държавна помощ за финансов посредник и крайни бенефициери (Помощ с неданъчен характер)

В тази ситуация публичен орган предоставя заем за поделяне на риска на финансов посредник, който също инвестира със собствени средства. Публичните ресурси се предоставят в съответствие с пазарните условия и следователно представляват държавна помощ за финансовия посредник, която също се прехвърля на крайните бенефициери от финансовия посредник.

Следователно всяка инвестиция, която надхвърля или се равнява на прага, посочен в правното основание за краен бенефициер, трябва да бъде записана в МП.

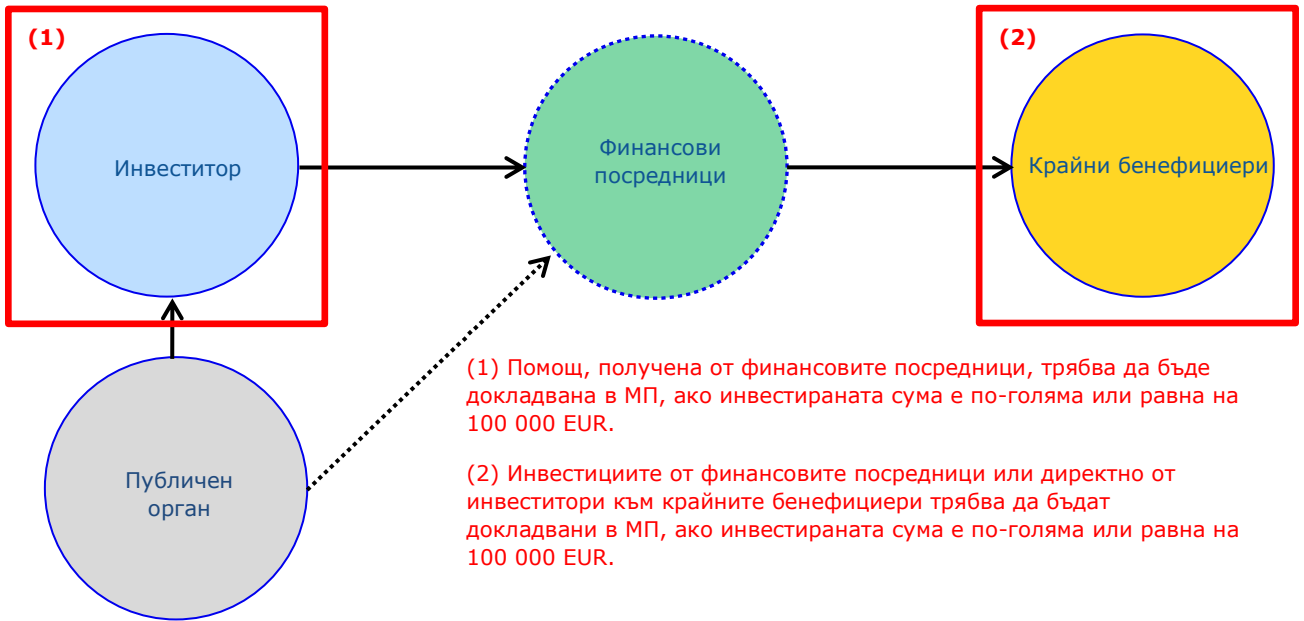


(1) Инвестициите от финансовите посредници към крайните бенефициери трябва да бъдат докладвани в МП, ако инвестираната сума е по-голяма или равна на 100 000 EUR.

В допълнение към общия размер на инвестицията трябва да бъде предоставена допълнителна информация, т.е. съответните посредници и ако е приложимо — съинвеститор(и).

Пример 4 — Освобождаване от данъци за корпоративни инвеститори: държавна помощ за инвеститори и крайни бенефициери (Данъчна помощ)

В този пример корпоративните инвеститори се освобождават от данъци за направени инвестиции, напр. за насърчаване на финансирането на МСП. В този случай има пряко изборително предимство за корпоративния инвеститор и изборително предимство, прехвърлено непряко (от корпоративните инвеститори) чрез инвестициите, направени от финансовия посредник към крайните бенефициери. И двете предимства трябва да бъдат записани, ако надвишават или са равни на прага, посочен в правното основание.



Приложение 4

Брутен еквивалент на безвъзмездна помощ (БЕБП)

По отношение на заеми и гаранции⁴⁵ трябва да се използва брутният еквивалент на безвъзмездна помощ (БЕБП).

Съществуват три различни сценария, които могат да бъдат предвидени:

- а) Отпуска се заем с намален лихвен процент;
- б) Предоставя се гаранция с намалена гаранционна такса и елементът на помощ/размерът се изчислява въз основа на годишните минимални премии, определени в Известието относно гаранциите;
- в) Предоставя се гаранция с намалена гаранционна такса и елементът на помощ/размерът се изчислява въз основа на методология, която е одобрена в конкретно решение на Комисията.

В Съобщението на Комисията относно преразглеждането на метода за определяне на референтните и скотови лихвени проценти⁴⁶ („Съобщението относно референтните лихвени проценти“) се определя методологията за изчисляване на референтните лихвени проценти, които трябва да се прилагат по подразбиране относно пазарния лихвен процент по привилегировани заеми и за изчисляване на скотовите лихвени проценти, които могат да се използват за измерване на БЕБП на помощта. БЕБП е обща сума, отразяваща разликата в общия размер на лихвите между пазарните лихвени проценти или техния аналог, както е определено в Съобщението относно референтните лихвени проценти, и общия размер на действително платените лихви. Референтният процент и скотовите проценти могат да се използват и за проверка на съответствието с правилото *de minimis* и ОРГО.

$$\text{БЕБП} = \sum (\text{MAI}_t - \text{RAI}_t) (1+d)^{-t} \text{ където:}$$

- MAI: Лихви, които трябва да бъдат платени, като се вземат предвид лихвеният процент, определен в Съобщението относно референтните лихвени проценти (пазарен аналог), или пазарният процент

⁴⁵ Вж. Например член 5, параграф 2, буква б) от ОРГО относно заемите, член 5, параграф 2, буква в) относно гаранциите и Известие на Комисията относно прилагането на членове 87 и 88 от Договора за ЕО по отношение на държавните помощи под формата на гаранции.

ОВ С 155, 20.6.2008 г., стр. 10 достъпно на адрес http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/instruments.html ,вж. също поправка на известието ОВ С 244, 25.9.2008 г., стр. 32, на същата уебстраница.

⁴⁶ ОВ С 14, 19.1.2008 г., стр. 6, достъпен на http://ec.europa.eu/competition/state_aid/legislation/reference.html

- RAI: действителни лихви, които трябва да бъдат платени въз основа на намаления лихвен процент, начислен за заема
- d: сконтов процент, предвиден в Съобщението относно референтните лихвени проценти
- Σ : от датата на предоставяне на заема до падежа на заема.

Гаранцията има същия ефект като субсидията за лихвения процент, тъй като намалява лихвата, която бенефициерът ще плати през падежа на заема. В случай на гаранция математическото изчисление се състои в сконтиране към датата на предоставяне на гаранцията на годишните разлики между теоретичната/определената на пазара гаранционна такса, която би трябвало да бъде платена, и намалената гаранционна такса, реално платена до падежа на заема.

Що се отнася до индивидуалните гаранции по индивидуални заеми за МСП, в Известието относно гаранциите се предоставя опростена таблица, с която да се определи дали дадена гаранция по заем включва, или не включва помощ, и как трябва да се изчисли БЕБП (вж. точка 4.5 от Известието относно гаранциите). Ако начислената премия за гаранция не съответства на стойността, определена като минимална за нейния клас рейтинг, разликата между това минимално равнище и действително наложената премия ще се разглежда като помощ. За такива индивидуални гаранции за заеми за МСП, брутният еквивалент на безвъзмездната помощ се изчислява както следва:

Неизплатената гарантирана сума, умножена по разликата между а) процента на годишната минимална премия, и б) изплатеният процент от премията, т.е. гарантирана сума \times (годишна минимална премия — платена премия).

Ако гаранцията продължава за повече от една година, годишните дефицити се сконтират, като се използва Съобщението относно референтните лихвени проценти.

Съгласно член 5, параграф 2, буква в), точка ii) от ОРГО помощите под формата на гаранции също могат да се считат за прозрачни, ако преди прилагането на мярката, методологията за изчисляване на БЕБП на гаранцията е одобрена от Комисията. В случаите, когато държавите членки са уведомили Комисията за дадена методология за изчисляване, специалната формула за изчисляване на БЕБП ще бъде част от решението на Комисията. Това е формулата, която трябва да се използва. В неуповителните варианти на решението на Комисията относно полската методология за изчисляване на БЕБП за държавна помощ под формата на обезпечения и гаранции (SA.37421) и решението на Комисията относно националния метод за изчисляване на елемента на помощ в гаранциите за МСП (SA N182/10) могат да бъдат намерени два такива актуални конкретни примера⁴⁷.

⁴⁷ SA.37421 Полска методика за изчисляване на брутният еквивалент на безвъзмездна помощ за държавна помощ под формата на обезпечения и гаранции (решение на Полша), достъпна на адрес https://ec.europa.eu/competition/state_aid/cases/254549/254549_1673230_113_2.pdf, и дело за държавна помощ N 182/10 — Италия. Национален метод за изчисляване на елемента на помощта под формата на

Пример 1

Нека приемем, че е отпуснат десетгодишен заем в размер на прага, посочен в правното основание. Заемът се изплаща на равни вноски, като се започва през година $t=1$. Да приемем теоретичен, ориентиран към пазара процент от 1,55 % и ефективен лихвен процент на кредита от 1,00 %. Следователно в този пример елементът на помощта е $1,55\% - 1,00\% = 0,55\%$. Да приемем, че сконтовият процент (както е определен в Съобщението относно референтните лихвени проценти) за въпросната държава членка е 1,5 %.

Дължима главница	i_m - действително i	Сконтов процент $(1+d)$	Сконтов фактор $(1+d)^t$	t	Елемент на помощ
500 000	0,55	1,015	1,015	1	2 709
450 000	0,55	1,015	1,030	2	2 402
400 000	0,55	1,015	1,046	3	2 104
350 000	0,55	1,015	1,061	4	1 814
300 000	0,55	1,015	1,077	5	1 532
250 000	0,55	1,015	1,093	6	1 257
200 000	0,55	1,015	1,110	7	991
150 000	0,55	1,015	1,126	8	732
100 000	0,55	1,015	1,143	9	481
50 000	0,55	1,015	1,161	10	237
			ОБЩО		14 260

Следователно за този случай БЕБП е 14 260 EUR и не трябва да се докладва в МП, тъй като елементът на помощ е под приложимия праг на прага, посочен в правното основание.

Приложение 5

Аспекти, свързани с помощта, предоставена съгласно ABER (Регламент (ЕС) № 702/2014 на Комисията и Регламент (ЕС) № 2022/2472 на Комисията) и Насоките на Европейския съюз за държавната помощ в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони

1. Прагове

Следните категории прагове се прилагат за ABER от 2014 г:

- (1) прагът от 60 000 EUR се прилага за бенефициери, които са предприятия, извършващи дейност в първичното производство на селскостопански продукти;
- (2) прагът от 500 000 EUR се прилага за бенефициери, които са:
 - i) предприятия, извършващи дейност в преработката на или търговията със селскостопански продукти в други селскостопански продукти;
 - ii) предприятия, извършващи дейност в преработката на селскостопански и неселскостопански продукти или извършващи неселскостопански дейности;
 - iii) всички категории бенефициери в сектора на горското стопанство, извършващи дейност на горско стопанство, и
 - iv) всички други бенефициери, които не са посочени по-горе, извършващи дейност извън обхвата на член 42 от ДФЕС.

Следните категории прагове се прилагат за ABER от 2023 г:

- (1) прагът от 10 000 EUR се прилага за бенефициери, които са предприятия, извършващи дейност в първичното производство на селскостопански продукти;
- (2) прагът от 100 000 EUR се прилага за бенефициери, които са:
 - i) предприятия, извършващи дейност в преработката на или търговията със селскостопански продукти в други селскостопански продукти;
 - ii) предприятия, извършващи дейност в преработката на селскостопански и неселскостопански продукти или извършващи неселскостопански дейности;
 - iii) всички категории бенефициери в сектора на горското стопанство, извършващи дейност на горско стопанство, и
 - iv) всички други бенефициери, които не са посочени по-горе, извършващи дейност извън обхвата на член 42 от ДФЕС.

2. Инструменти за помощ

2.1 Субсидирани услуги

Когато става въпрос за субсидирани услуги, прагът за изчислява за крайния бенефициер, а не за доставчика на услуги. В такива случаи групата на крайните бенефициери може да обхваща целия въпросен сектор или подсектор.

2.2. Няколко инструмента за помощ

Ако помощта се предоставя в рамките на една схема на един и същ бенефициер, чрез един акт за предоставяне, включващ няколко инструмента за помощ, тогава за достигане на прага се отчита общият размер на всички инструменти за помощ. Размерът на помощта трябва да бъде публикуван като разбивка на отделните инструменти за помощ. В случай на болест по животните е важно също така да се обмисли дали помощта е свързана с една и съща болест по животните и със същите указания, дадени от компетентния (т.е. ветеринарния) орган. Например, ако компетентният (т.е. ветеринарен) орган е предписал няколко мерки за една и съща болест при един и същ животновъд — ваксинация (субсидирана услуга) и дезинфекция на помещенията (директна помощ) — то всички инструменти за помощ следва логично да се считат за една предоставена помощ.

3. Бенефициери

3.1. Няколко бенефициери

В случай на няколко бенефициери, например съгласно мярката за сътрудничество, предвидена в Насоките за държавната помощ в земеделието, прагът следва да се изчислява, като се вземе предвид броят на бенефициерите, освен когато даден участник в проекта за сътрудничество не е бенефициер, а действа само като доставчик на услуги, т.е. консултант.

3.2. Няколко предоставени помощи за един бенефициер

Възможно е на един бенефициер да бъдат предоставени няколко помощи в рамките на една и съща схема за помощ. Така например в случай на помощ за болести по животните и помощ за мъртви животни може да важи следното:

i) болести по животните — ако има няколко отделни огнища, във връзка с което компетентният (т.е. ветеринарен) орган е дал указания да се предприемат мерки за всяко отделно огнище, това може да доведе до предоставянето на няколко помощи. Прагът се изчислява отделно за всяка от тях. Ако обаче след появата на едно огнище на болест, компетентният (т.е. ветеринарен) орган е предписал няколко мерки и се предоставя помощ за тези мерки (т.е. за ваксинация, умъртвяване на животни и дезинфекция), тогава целият комплекс трябва да се разглежда като една предоставена помощ (вж. също точка 2.2 по-горе).

ii) мъртви животни — активиращото събитие е смъртта на животно(и); всеки път, когато едно животно е мъртво (или няколко животни в случай на болест) и това животно (тези животни) се събира, това обикновено всеки път се счита за нова предоставена помощ. Прагът се изчислява отделно за всяка от тях.

4. Цели на помощта/категории помощи

4.1 Няколко цели на помощта/категории помощи/подмерки под един и същ номер на държавна помощ

По принцип предоставяната помощ в рамките на една схема за помощ (номер на държавната помощ) на един бенефициер се счита за основание за определянето на прага (вж. Ръководството за въвеждане по точка 2. Обхват на задължението за прозрачност). Това означава, че тъй като всеки член от АВЕР представя една категория помощ, това формира основата. Същото важи и за Насоките за държавна помощ в земеделието.

На практика обаче е възможно да има и алтернативни сценарии:

- Пример 1 — няколко категории помощ под един и същ номер на държавна помощ — предоставените помощи трябва да се разглеждат отделно за всяка категория помощ дори ако формално са предоставени под един номер на държавна помощ. Такъв ще бъде случаят с помощ за трансфер на знания и консултантски услуги, ако са предоставени под същия номер на държавна помощ. Също така държавите членки често се стремят да получат разрешение за държавна помощ за няколко мерки за развитие на селските райони с едно уведомление/групово освобождаване, като по този начин получават един номер на държавна помощ за няколко категории помощи (т.е. няколко категории помощи за мерки в областта на горското стопанство — залесяване, агро-лесовъдна система, инвестиции в областта на горското стопанство или сътрудничеството в секторите на селското и горското стопанство и в селските райони).
- Пример 2 — различни подмерки в рамките на същата категория помощ съгласно същия номер на държавна помощ: Такъв може да бъде случаят с помощите за животновъдния сектор, включващи едновременно родословна книга и генетични тестове. Въпреки че на практика това може да попада под един и същ номер на държавна помощ, подмерките ще се изпълняват отделно, което ще доведе до отделни помощи. Също така в случай на помощ за мерки за насърчаване под един номер на държавна помощ обикновено ще има няколко различни подмерки (т.е. участие в панаири, публикуване/разпространение на информация, рекламни кампании), което води до отделни помощи.

Приложение 6

Аспекти, които са специфични за помощта, предоставена съгласно FIBER (Регламент (ЕС) № 1388/2014 на Комисията) и Насоките за преглед на държавната помощ за рибарството и аквакултурите

Макар че като цяло задълженията за прозрачност за помощта, предоставена в различните икономически сектори, са едни и същи, във FIBER и Насоките за преглед на държавната помощ за рибарството и аквакултурите се предвиждат три специфични особености на помощ, предоставени за сектора на рибарството и аквакултурите: датата на влизане в сила на задълженията за прозрачност, праговете, от които информацията трябва да бъде публикувана, и рамките, в които може да бъде предоставена информация, в случай че помощта е предоставена под формата на данъчни предимства. Тези особености произтичат от датата на приемане на FIBER и на насоките, както и от особеностите на сектора на рибарството и аквакултурите, по-специално размера на подпомаганите операции или размера на предоставената помощ.

1. Дата на влизане в сила на задълженията за прозрачност

В случай на помощ, отпусната по схема за групово освобождаване съгласно FIBER, задълженията за прозрачност се прилагат от 1 януари 2017 г.⁴⁸ В случай на помощ, оценена въз основа на Насоките за преглед на държавната помощ за рибарството и аквакултурите, от държавите членки се изисква да публикуват изискваната информация от 1 юли 2017 г.⁴⁹

Ако желаят, държавите членки могат да публикуват в МП информация за предоставените помощи за сектора на рибарството и аквакултурите преди тези дати.

2. Прагове

В случай на държавна помощ, предоставена в сектора на рибарството и аквакултурите, задълженията за прозрачност се прилагат, когато предоставената индивидуална помощ надхвърля 30 000 EUR. Този праг е еднакъв както за помощите, отпуснати по схема за групово освобождаване съгласно FIBER от 2014 г., така и за помощите, оценени съгласно Насоките за преглед на държавната помощ за рибарството и аквакултурите⁵⁰.

⁴⁸ Член 9, параграф 6 и член 47 от Регламент (ЕС) № 1388/2014 на Комисията.

⁴⁹ Точка 71 от Насоките за преглед на държавната помощ за рибарството и аквакултурите (2015/C 217/01).

⁵⁰ Член 9, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) № 1388/2014 на Комисията и точка 69, буква в) от Насоките за преглед на държавната помощ за рибарството и аквакултурите (2015/C 217/01).

С FIBER, изменен с Регламент (ЕС) № 2022/2473 на Комисията и преработените Насоки за преглед на държавната помощ за рибарството и аквакултурите за 2023 г., прагът става 10 000 EUR.⁵¹

3. Рамки за помощ под формата на данъчни предимства

В случай на схеми за помощ под формата на данъчни облекчения, които са групово освободени съгласно FIBER от 2014 г., информацията относно размера на индивидуалната помощ може да бъде предоставена в следните рамки (в милиони евро):⁵²

0,03—0,2
0,2—0,4
0,4—0,6
0,6—0,8
0,8—1.

В случай на схеми за помощ под формата на данъчни облекчения, които се оценяват съгласно Насоките за преглед на държавната помощ за рибарството и аквакултурите, информацията относно размера на индивидуалната помощ може да бъде предоставена в следните рамки (в милиони евро):⁵³

0,03—0,5
над 0,5—1
над 1—2
над 2.

В случай на схеми за помощ под формата на данъчни облекчения, които подлежат на групово освобождаване съгласно FIBER, изменен с Регламент (ЕС) № 2022/2473 на Комисията, информацията относно размера на индивидуалната помощ може да бъде предоставена в следните рамки (в милиони евро):⁵⁴

0,01—0,2
0,2—0,4
0,4—0,6
0,6—0,8
0,8—1.

⁵¹ Член 9, параграф 1, буква в) от Регламент (ЕС) № 2022/2473 на Комисията и точка 105, буква в) от Насоките за преглед на държавната помощ за рибарството и аквакултурите (2023/С 107/01).

⁵² Член 9, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1388/2014 на Комисията.

⁵³ Точка 70 от Насоките за преглед на държавната помощ за рибарството и аквакултурите.

⁵⁴ Член 9, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2022/2473 на Комисията.

В случай на схеми за помощ под формата на данъчни облекчения, които се оценяват съгласно преработените Насоки за преглед на държавната помощ за рибарството и аквакултурите за 2023 г., информацията относно размера на индивидуалната помощ може да бъде предоставена в следните рамки (в милиони евро):⁵⁵

0,01—0,03

над 0,03—0,5

над 0,5—1

над 1—2

над 2.

⁵⁵ Точка 106 от Насоките за преглед на държавната помощ за рибарството и аквакултурите за 2023 г.

Приложение 7

Тълкуване на понятието „предоставена индивидуална помощ“

Тълкуване

Разпоредбите за прозрачност първоначално бяха въведени в правото в областта на държавната помощ с модернизирането на държавната помощ. Те изискват от държавите членки да публикуват подробна информация относно **предоставената индивидуална помощ, надхвърляща 500 000 EUR**, считано от 1 юли 2016 г., съгласно член 9 от Регламент (ЕО) 651/2014 на Комисията (ОРГО) и други подобни текстове.

На 23 юни 2023 г. Комисията официално прие изменение на ОРГО (Регламент (ЕС) 2023/1315 на Комисията). Изменението на ОРГО влезе в сила на 1.7.2023 г. (член 3 от изменението на ОРГО). От този момент нататък **всяка индивидуална помощ, надхвърляща 100 000 EUR**, попада в обхвата на задълженията за прозрачност и предоставените помощи трябва да бъдат публикувани.

Изискванията за прозрачност, както всички други съответни правни текстове, и по-специално глава I от ОРГО се позовават на „предоставена индивидуална помощ“ като синоними на „предоставяне на индивидуална помощ“ в съответствие с член 1, букви г) и д) от процедурния регламент. В член 2, параграфи 14 и 15 от ОРГО „индивидуалната помощ“ се определя чрез позоваване на (подпомагана дейност или) проект, както и на член 4, параграфи 1 и 2 от ОРГО (прагове за уведомяване и забрана за изкуствено разделяне), член 6, параграф 2 от ОРГО (стимулиращ ефект) и член 8, параграф 1 от ОРГО (натрупване). От това следва, че понятието „предоставена индивидуална помощ“, използвано в член 9, параграф 1, буква в) от ОРГО (прозрачност), е също неразривно свързано с „подпомагана дейност или проект“.

Тъй като тълкуването на понятието „предоставена индивидуална помощ“ в контекста на разпоредбите за прозрачност **трябва да е в съответствие с условията, които трябва да бъдат проверени от държавите членки към момента на предоставяне на помощта, за да се гарантира законосъобразността на помощта и допустимостта на предприятията, проверката на прага на прозрачност за съответната предоставена помощ трябва да се извърши по отношение на същия бенефициер⁵⁶ и подпомагана дейност/проект, независимо от броя на актовете за предоставяне, предоставящите органи или дори използваните схеми за помощ.** Също така в съответствие с приложение III към ОРГО информацията, събрана чрез изискването за прозрачност, трябва да позволява на заинтересованите страни (Комисията, конкурентите и широката общественост) да проверят съответствието на помощта с правилата.

⁵⁶ В настоящия контекст бенефициер трябва системно да се разбира като едно предприятие или стопанска единица.

Предвид съществуващата институционална структура или правната рамка на някои държави членки обаче проверката за определяне на проект и следователно натрупването за проект/подпомагана дейност към момента на публикуването за целите на прозрачността или докладването на цялата информация, включително тази под прага, може да се окаже трудна. Ето защо, макар че прозрачността по принцип изисква натрупване и публикуване за проект или подпомагана дейност дори ако това включва различни допустими разходи или цели, за да се спазят поне минималните изисквания на член 8 от ОРГО, официалните проверки на съответствието ще бъдат ограничени до необходимостта от натрупване на актове за предоставяне за един и същ бенефициер и едни и същи допустими разходи, за една и съща цел съгласно един и същ проект.

Аргументи и правен анализ

Целта на този анализ е да се **разяснят и предоставят насоки по отношение на понятието „предоставена индивидуална помощ“** в контекста на правилата за държавна помощ, по-специално по отношение на задълженията за прозрачност⁵⁷.

Както е видно от следните правни текстове⁵⁸, **изискванията за прозрачност се отнасят до публикуването на информация за предоставена индивидуална помощ:**

- Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. (Общ регламент за групово освобождаване):
 - Член 9, параграф 1, буква в): *„в) информацията, посочена в приложение III, относно всяка предоставена индивидуална помощ, надхвърляща 500 000 EUR“.*
 - Приложение III: *„За всяка предоставена индивидуална помощ се публикува следната информация, както е посочено в член 9, параграф 1, буква в): [...]“*
- Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията след изменението му с Регламент (ЕС) № 2023/1315 на Комисията от 23 юни 2023 г. (изменение на ОРГО във връзка със Зеления пакт)
 - Член 9, параграф 1, буква в): *„в) информацията, посочена в приложение III, относно всяка предоставена индивидуална помощ, надхвърляща 100 000 EUR“.*
 - Приложение III: *„За всяка предоставена индивидуална помощ се публикува следната информация, както е посочено в член 9, параграф 1, буква в): [...]“*
- Съобщение относно прозрачността:

⁵⁷ Задълженията за прозрачност са изброени в раздел 2 „Задължения за прозрачност“.

⁵⁸ С цел опростяване припомнените тук правни текстове представляват всички правни текстове, съдържащи разпоредби за прозрачност, изброени в раздел 2 „Задължения за прозрачност“.

- Раздел 1: „Прозрачността при **отпускането на помощи** е ключов елемент на модернизирването.“
- Раздел 1: „По принцип изискването за прозрачност се прилага за всички държавни помощи, с изключение на по-малките помощи под **500 000 EUR**“.

Както е ясно от горепосочените текстове, основното понятие, за което се отнасят разпоредбите за прозрачност, е „предоставена индивидуална помощ“. Това се различава значително от задълженията за докладване, които вместо това са свързани с „мерките за помощ“.

Ето защо, за да се гарантира пълно съответствие със задълженията за прозрачност, е от съществено значение да се разбере ясно понятието „предоставена индивидуална помощ“.

Понятието „предоставена индивидуална помощ“ се появява по принцип в следните правни текстове:

- Процедурен регламент (ЕС) 2015/1589:⁵⁹
Член 1, буква г): „схема за помощ“ означава **всеки акт, на базата на който и без да се изискват допълнителни мерки за прилагане, може да се предостави индивидуална помощ на предприятията, определени в акта по общ и абстрактен начин, и всеки акт, на базата на който помощ, която не е свързана с конкретен проект, може да бъде предоставена на едно или няколко предприятия за неопределен период от време и/или в неопределен размер;**“
Член 1, буква д) „индивидуална помощ“ означава помощ, която не се предоставя на базата на схема за помощи, **и предоставяне на помощ на базата на схема за помощ, което подлежи на уведомяване;**“
- Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. (Общ регламент за групово освобождаване) впоследствие изменен с Регламент (ЕС) № 2023/1315 на Комисията от 23 юни 2023 г. (изменение на ОРГО във връзка със Зеления пакт):
Член 2, параграф 14: „индивидуална помощ“ означава: i) помощ *ad hoc*; и ii) **предоставяне на помощи на индивидуални бенефициери въз основа на схема за помощ;**“
Член 2, параграф 15: „схема за помощ“ означава **всеки акт, на базата на който и без да се изискват допълнителни мерки за прилагане, може да се предостави индивидуална помощ на предприятията, определени в акта по общ и абстрактен начин, и всеки акт, на базата на който помощ, която не е свързана с конкретен проект, може да бъде предоставена на едно или**

⁵⁹ Регламент (ЕС) № 2015/1589 на Съвета от 13 юли 2015 г. за установяване на подробни правила за прилагането на член 108 от ДФЕС (кодифициран текст), ОВ на ЕС L 248/9 от 24.9.2015 г.

няколко предприятия за неопределен период от време и/или в неопределен размер;“

От посочените по-горе текстове е видно, че в собствения си контекст терминът „предоставена индивидуална помощ“ е синоним на „предоставяне на индивидуална помощ“⁶⁰. Освен това, както може да се види по-горе, член 1, буква г) от процедурния регламент и въз основа на него член 2, параграф 15 от ОРГО се отнасят както до „предоставената индивидуална помощ“ (отпусната *ad hoc* или въз основа на схема), така и до „помощ, която не е свързана с конкретен проект“ (като например специфични за дружеството неограничени гаранции или освобождаване от данъци). Следователно е ясно, че предоставената индивидуална помощ (= предоставяне на индивидуална помощ) обикновено се отнася до конкретен проект.

Съгласно член 3 от ОРГО само помощите, които отговарят на „всички условия“, определени в глави I и III от ОРГО се ползват от групово освобождаване. Освен това съгласно Приложение III към ОРГО, с оглед на принципната забрана за държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 от Договора, е от важно значение всички страни да могат да проверят дали дадена помощ е предоставена в съответствие с приложимите правила. Следователно прозрачността на държавната помощ е от изключително важно значение за правилното прилагане на правилата в Договора. Това задължение следва да бъде условие за съвместимостта на индивидуалните помощи с вътрешния пазар. Поради това информацията, събрана чрез изискването за прозрачност, трябва също така да позволява на заинтересованите страни (Комисията, конкурентите и широката общественост) да **проверяват съответствието на помощта с правилата**, и по-специално общите условия (стимулиращ ефект, максимален интензитет на помощта/прагове за уведомяване и натрупване).

Праговете на уведомяване са определени в член 4 параграф 1 от ОРГО и системно се определят чрез позоваване на подпомаган „проект“, дейност („проучване; кластер; инфраструктура“) или предприятие. Във връзка с това член 4, параграф 2 от ОРГО предвижда, че „Праговете, определени или посочени в параграф 1, не могат да бъдат заобикаляни чрез изкуствено разделяне на схеми или проекти за помощ“.

За да се гарантират зачитането на тези прагове за уведомяване и максималният интензитет на помощта, определени в глава III от ОРГО, **натрупването** трябва да бъде проверено към момента на предоставянето, така че да се гарантира изпълнението на всички условия по отношение на максималния размер на помощта,

⁶⁰ Това тълкуване се потвърждава от версиите на ОРГО на немски и френски език: Във версията на ОРГО на немски език се използва един и същ термин „*Einzelbeihilfe*“ както в определението за „индивидуална помощ“ в член 2, параграф 14, така и в задължението за прозрачност в член 9, параграф 1, буква в); във версията на френски език и в двата члена също се използва един и същ термин — „*aide individuelle*“; само във версията на английски език в член 2, параграф 14 се определя „индивидуална помощ“, докато задължението за прозрачност в член 9, параграф 1, буква в) се позовава на „предоставена индивидуална помощ“.

която трябва да се предостави на бенефициера. Това е основно условие за законосъобразността на помощта и отново е неразривно свързано с понятието **подпомагана дейност или проект**. Действително, съгласно член 8, параграф 1 от ОРГО „[З]а да се установи дали са спазени праговете за уведомяване в член 4 и максималните интензитети на помощта, определени в глава III, се вземе предвид **общият размер на държавната помощ за подпомаганата дейност или подпомаганя проект или предприятие.**“

Следователно правилата за натрупване ясно изискват, за да се установи дали се спазват **индивидуалните прагове на уведомяване и максималните интензитети на помощ**,⁶¹ да се вземе предвид **общият размер на мерките за държавно подпомагане за подпомаганата дейност или проект, независимо дали това подпомагане се финансира от местни, регионални, национални или дори източници на Съюза**⁶². Ето защо например размерът на максималния интензитет на помощта, приложим за регионалната помощ съгласно ОРГО, се прилага за регионалната помощ и за всички други мерки за държавна помощ, които включват същите допустими разходи.

Като логично продължение на изложеното по-горе, проверката на **стимулиращия ефект** на помощта е свързана с „**подпомаганя проект или дейност**“ (вж. член 6 от ОРГО). Следователно бенефициерът трябва да подаде писмено заявление за помощ „**преди работата по проекта или дейността да е започнала**“ и минималната информация, която се изисква от бенефициера за тази цел (освен името и големината на бенефициера), се отнася изключително за „**проекта**“ (описание на проекта, местонахождение, разходи, вид на помощта и размер на публичното финансиране, необходими за проекта; вж. член 6, параграф 2 от ОРГО).⁶³

Информацията, предоставена съгласно задължението за прозрачност, **трябва да е в съответствие с условията**, които трябва да бъдат проверени от държавите членки **към момента на предоставяне**, за да гарантират **законосъобразност на помощта**.

Съгласно член 9, параграф 1, буква в) от ОРГО прозрачността е необходима за всяка предоставена индивидуална помощ. Въз основа на горепосочения анализ на правните текстове, за целите на публикуването на информация, съгласно разпоредбите за прозрачност и за да е в съответствие с всички други условия, които трябва да бъдат проверени от държавите членки към момента на предоставяне, за да се гарантира законосъобразност на помощта, предоставената индивидуална помощ **съответства на помощта, отпусната на същия бенефициер за същата подпомагана дейност или проект**, дори ако това се осъществява чрез различни

⁶¹ За да се избегне например свръхкомпенсацията.

⁶² С изключение на финансиране от Съюза, което се управлява централно от институциите, агенциите, съвместни предприятия или други органи на Съюза, което не е пряко или непряко под контрола на държавата членка; Вж. член 8, параграф 2 от ОРГО.

⁶³ Единственото изключение са данъчните предимства, ако мярката установява право на помощ съгласно обективни критерии и без преценка по собствено усмотрение на държавата членка (член 6, параграф 4 от ОРГО), тъй като в този случай проектът или дейността, които се подпомагат, се определя от самата мярка за помощ.

инструменти или за различни цели, чрез различни актове на предоставяне или от различни предоставящи органи. Всъщност както член 4, параграф 2 от ОРГО (забрана за изкуствено разделяне), така и член 8 от ОРГО (натрупване) потвърждават, че натрупването също трябва да бъде проверено и да се гарантира прозрачност за предоставената помощ за един и същ проект или подпомагана дейност дори ако това се предоставя в две или повече отделни схеми за помощ.

От горепосоченото е видно, че след като натрупаната помощ, предоставена (чрез един или няколко акта за предоставяне от един или няколко предоставящи органа чрез една или няколко схеми за помощ) на един и същ бенефициер за една и съща подпомагана дейност или проект се равнява или надхвърля⁶⁴ прага, посочен в правното основание, всички различни суми, предоставени чрез акта(овете) за предоставяне, трябва да бъдат записани и публикувани, тъй като представляват една предоставена индивидуална помощ.

Последици от записването на помощ в национални/регионални регистри и в МП

Докато понятията „индивидуална помощ“, „предоставяне“, „натрупване“, „стимулиращ ефект“ и „максимални интензитети на помощта/прагове за уведомяване“ са били неразделна част от доктрината и практиката на държавните помощи в продължение на десетилетия,⁶⁵ изискванията за прозрачност са сред новите характеристики, въведени с модернизацията на държавните помощи. За да улесни тяхното приемане и въвеждане на регистри за прозрачност във всички държави членки, в първоначалните насоки, издадени от ГД „Конкуренция“ през ноември 2015 г., се счита, че *„за целите на прилагането на правилата за прозрачност, предоставена индивидуална помощ се разбира размерът на помощта, предоставена на един бенефициер чрез едно писмо/договор за отпускане на безвъзмездна помощ в рамките на една схема“*. Поради това беше сметнено, че не трябва да се проверява за натрупване чрез подпомагана дейност или проект, макар че в ясно съответствие с правилото за недопускане на разделяне в член 4, параграф 2 от ОРГО, в работния документ относно записването на информация в Модула за прозрачност за държавна помощ изрично се посочва отговорността на държавата членка да не разделя изкуствено актовете за предоставяне/докладвани помощи по начин, който да доведе до заобикаляне на изискването за прозрачност.

Придобитият междуременно опит в прилагането и изпълнението на ОРГО, включително по отношение на първоначалното съответствие със задължението за

⁶⁴ В член 9, параграф 1, буква в) от ОРГО, изменен с Регламент (ЕС) № 2023/1315 на Комисията от 23 юни 2023 г., както и в другите съответни преразгледани насоки, се посочва предоставена индивидуална помощ, надвишаваща 100 000 EUR. За да се осигури прозрачност и последователност на практиките за докладване в държавите членки и за да се постигне уеднаквяване с досегашната практика, държавите членки се насърчават да въвеждат всяка предоставена индивидуална помощ, за която отпуснатата сума е равна или надвишава 100 000 EUR.

⁶⁵ Предишната практика на Комисията по отношение на понятията „индивидуална помощ“ и „схема за помощ“ беше кодифицирана в първоначалния процедурен регламент от 1999 г. (Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета, ОВ L 83, 27.3.1999 г., стр. 1). Следователно поне оттогава съществува и правното определение.

прозрачност, разкрива риск от сериозна липса на достатъчно записване, (вероятно изкуствено) разделяне на схеми за помощ, подпомагани дейности/проекти или актове на предоставяне и риск от объркване между предоставящите органи по отношение на задължението им да проверяват натрупването чрез подпомагана дейност или проект. С оглед на това **първоначалните опростени и правно неточни насоки вече не могат да бъдат поддържани. Поради това са заменени от тълкуването, предоставено в настоящия документ.**

За да изпълни изискванията, изброени в приложение III от ОРГО, и доколкото съставлява обема на предоставена индивидуална помощ съгласно ОРГО, поисканата информация може да бъде публикувана в отделни записи. Ето защо е от решаващо значение, когато държавите членки публикуват информация в съответствие с изискванията за прозрачност, да помнят, **че няма взаимна връзка между понятието „предоставена индивидуална помощ“ и акт за предоставяне**, тъй като в зависимост от въвеждането на определена подпомагана дейност или проект и административната и правната традиция на съответната държава членка ⁶⁶ **предоставена индивидуална помощ може да се състои от един или няколко акта за предоставяне**, отнасящи се до един и същ бенефициер и една и съща подпомагана дейност или проект.

Това означава също така, че помощта за същия бенефициер, предоставена от различни предоставящи органи (и/или в рамките на различни схеми) за същата подпомагана дейност или проект, трябва да бъде натрупана и публикувана веднага след достигане на прага, независимо дали това става с един или няколко акта за предоставяне (писмо/договор за отпускане на безвъзмездна помощ). **Следователно предоставената индивидуална помощ може да бъде съставена от няколко записа в МП или в националните/регионалните уебсайтове, създадени, за да се спазват изискванията за прозрачност.**

Според службите на Комисията **ситуации, които биха изисквали проверка за натрупване и последващо записване** (т.е. предоставена индивидуална помощ, съставена от няколко акта за предоставяне), **следва да се наблюдават относително рядко**. В повечето случаи въпросните предоставящи органи ще бъдат запознати с тях (тъй като бенефициерът логично не би започнал проекта, ако не е осигурено финансирането му).

За да се избегнат проблеми, свързани със съответствието, в разработения от Комисията Модул за прозрачност може да бъде включена докладвана информация под изисквания праг. Всъщност прекомерното докладване (включително суми, предоставени като помощ *de minimis*) се запазва по усмотрение на държавите членки. По-специално, предвид наличието в някои държави членки на регистри *de minimis* и на регистрите за държавна помощ, Комисията разработи така

⁶⁶ Това може да позволи единен акт за предоставяне, включващ (и по този начин подписан от) няколко предоставящи органа за една подпомагана дейност/проект/бенефициер (едно писмо/договор за отпускане на безвъзмездна помощ, обхващащо целия проект/подпомагана дейност) или изискване за издаване на отделен акт за предоставяне от всеки предоставящ орган (няколко акта за предоставяне, необходими за една и съща дейност/проект/бенефициер).

наречения интерфейс „машина към машина“, за да бъде прехвърляна информацията директно в МП с цел свеждане до минимум на административната тежест и насърчаване използването на информационните и комуникационните технологии, като се прилага един-единствен принцип.

Предвид съществуващата институционална структура или правната рамка на някои държави членки обаче проверката за определяне на проект и следователно натрупването за проект/подпомагана дейност към момента на публикуването за целите на прозрачността или докладването на цялата информация, включително тази под прага, може да се окаже трудна. Ето защо, макар че прозрачността по принцип изисква натрупване и публикуване за проект или подпомагана дейност дори ако това включва различни допустими разходи или цели, за да се спазят поне минималните изисквания на член 8 от ОРГО, официалните проверки на съответствието ще бъдат ограничени до необходимостта от натрупване на актове за предоставяне за един и същ бенефициер и едни и същи допустими разходи, за една и съща цел съгласно един и същ проект⁶⁷.

⁶⁷ За тази цел вж. насоките, предоставени в eState aid wiki и в често задаваните въпроси по ОРГО.

Приложение 8

Записване на информация за прозрачност за проекти на европейското териториално сътрудничество (ЕТС)

За помощ, предоставена по проекти на Европейското териториално сътрудничество, Модулът за прозрачност е коригиран, за да съответства на най-често срещаните спецификации на ЕТС. Административната организация в рамките на проектите на ЕТС е специфична и е определена за всяка оперативна програма. Предоставящите органи могат да се намират в държави членки, различни от местонахождението на бенефициерите. В повечето ситуации обаче i) за съответно им уведомяване и публикуване ще носят отговорност органите във всяка отделна държава членка, или ii) за уведомяването и публикуването ще носи отговорност само една държава членка, в която се намира управляващият орган.

Това означава, че съгласно вариант i) всяка държава членка предоставя информацията за прозрачността във връзка с помощта, предоставена на нейната територия. Като алтернатива, при вариант ii) само една държава членка предоставя информацията за прозрачността за всички помощи, предоставени съгласно мярката за ЕТС, включително информация от тяхно име за помощта, предоставена в други държави членки.

Съществуващата конфигурация на МП вече позволява да бъде включен напълно вариант i). Що се отнася до вариант ii), засега е възможно в МП да се докладва само общият предоставен размер, без квалификация по държава членка.

След пускането си в експлоатация (1.7) МП ще позволи на държавата членка, носеща отговорността за уведомяването и публикуването съгласно точка ii), да докладва няколко записа, по един за всяка държава членка, участваща в програмата ЕТС, с конкретни предоставени суми и подходящи позовавания по отношение на идентификационните данни за бенефициерите и другите държави членки, които се ползват от помощите.